

Universiteten 2006

Årsberättelse

Undervisningsministeriets publikationer 2007:18

Universiteten 2006

Årsberättelse

Undervisningsministeriets publikationer 2007:18

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

Undervisningsministeriet
Utbildnings- och forskningspolitiska avdelningen
PB 29, 00023 Statsrådet

<http://www.minedu.fi>
<http://www.minedu.fi/julkaisut>

Redaktörer: Jukka Haapamäki, Ulla Mäkeläinen, Kirsi Hiltunen och Terhi Nokkala
Översättning: Heidi Mittler
Layout: Petteri Lehtinen / Station Mir Oy
Tryckt av: Universitetstryckeriet, Helsingfors, 2007

ISBN: 978-952-485-372-9
ISBN: 978-952-485-373-6 (pdf)
ISSN: 1458-8110

Undervisningsministeriets publikationer 2007:18

Innehåll

År 2006	4
Universitetsväsendet år 2006	6
Indikatorer som beskriver samhällelig genomslagskraft	6
Mål	8
Insatsområdena i utvecklingsplanen för utbildning och forskning för 2003-2008	8
Övriga insatsområden inom utbildning och forskning vid universiteten	8
Gemensamma mål för universitetsväsendet	9
Samhällelig genomslagskraft	9
Verksamhetens effektivitet	9
Att administrera och utveckla de andliga resurserna	9
Kvantitativa mål	9
Resurser	10
Kvalitet och kvalitetssäkring vid universiteten	11
De finländska universiteten i en internationell jämförelse	13
Antagningen av studerande och grundutbildningen	14
Antagningen av studerande reformerades	14
Examensreformen verkställdes	15
Den virtuella undervisningen stärktes	16
Antalet avlagda examina ökade	16
Vetenskaplig påbyggnadsutbildning	17
Forskarutbildningen utvärderades och utvecklades	17
Antalet doktorsexamina	17
Forskning	18
Forskningsfinansieringen utvecklades i positiv riktning	18
Forskningssystemet utvecklades och utvärderades	21
Öppen universitetsundervisning, fortbildning och livslångt lärande	22
Antalet studerande gick ner inom den öppna universitetsundervisningen och fortbildningen	22
Att erkänna tidigare studier understöddes liksom livslångt lärande	22
Styrsystem och strukturell utveckling	23
Lagstiftningen reviderades	23
Grundförutsättningarna för forskning och undervisning stärktes	23
Ett rekordantal nya och grundrenoverade universitetsbyggnader togs i bruk	24
Universiteten tog i bruk ett nytt lönesystem	24
Utbildningen och utbildningsstrukturerna utvecklades för att motsvara samhällets behov	24
Internationellt och europeiskt samarbete	26
Den internationella konkurrenskraften och samarbetet stärktes	26
Aktivt utbyte på internationell nivå	27
Samhällelig serviceuppgift	28
Kompetensöverföring	28
Regional verkningsfullhet	28
Sysselsättning	29
Statistik	29
Kontaktinformation	36

År 2006

Året 2006 kännetecknades av att en livlig offentlig debatt fördes om universiteten, som på ett internt plan har varit föremål för stora förändringar. Satsningar har gjorts på att utveckla universitetens egen verksamhet. Flera parallella förnyelseprocesser med djupgående verkningar på universitetens verksamhet pågick. Bland dem finns examensreformen, övergången till individuella studieplaner, tillämpningen av det nya lönesystemet och utvecklandet av de processer som kvalitetssäkringen består av. Syftet är att höja kvaliteten och innehållet i verksamheten så att den bättre än hittills motsvarar de förändrade behov och utmaningar som undervisningen och forskningen ställs inför.

Undervisningsminister Antti Kalliomäki offentliggjorde 8.3.2006 principerna för hur högskolornas strukturer skall utvecklas. Verksamhetens kvalitet och effektivitet utvecklas och det offentliga forskningssystemet skall fås att fungera bättre. Vidare krävs en ökad internationalisering och produktivitetsprogrammet inom den offentliga förvaltningen skall verkställas. Våren 2005 fattade statsrådet för sin del ett beslut om hur den offentliga förvaltningens strukturer skall utvecklas. Undervisningsminister Antti Kallios promemoria ligger i linje med statsrådets förslag för att utveckla hela den offentliga sektorn.

Universiteten gjorde under årets lopp upp planer och vidtog åtgärder som följer principerna för den strukturella utvecklingen. Fram till slutet av augusti 2006 hade undervisningsministeriet mottagit cirka 200 projektframställningar. 50 projekt beviljades extra finansiering för genomförande. Tre betydelsefulla spetsprojekt i syfte att sammanslå universitet inleddes. Projekten omfattar sammanslagningen av universiteten i Joensuu och Kuopio, Åbo universitet och Åbo handelshögskola samt Tekniska högskolan, Helsingfors handelshögskola samt Konstindustriella högskolan.

Utredningsmännen Niilo Jääskinen och Jorma Rantanen presenterade en plan för hur universitetens ekonomiska och administrativa ställning skall förnyas. Utredningsmännens mellanrapport våren 2006 låg som grund för en ändring av universitetslagen, som gör det möjligt för alla universitet att utöver sin budgetekonomi upprätthålla en fondeekonomi. År 2007 är alla universitet i det här avseendet i samma ställning som Helsingfors universitet och Åbo Akademi sedan länge har varit.

Undervisningsministeriets förordning om universitetens magisterprogram reviderades. Förordningen ansluter sig till den nya examensstrukturen och dess genomförande. Magisterprogrammen innebär att andelen engelskspråkiga och tvärvetenskapliga studiehelheter ökar i utbildningsutbudet. Universitetslagen ändrades delvis och den ger Nationalbiblioteket en ny roll. Riksdagen godkände en lag om uppfinningar vid universiteten. Lagen kommer att inverka på hur universiteten använder och utnyttjar uppfinningarna.

Under sin tid som ordförande i EU förde Finland starkt fram tankar på en modernisering av universiteten, universitetens ökade roll i innovationspolitiken samt framtagandet av nya finansieringsinstrument för hela det forskningsområde som Europa utgör. De vägval som man har gjort i Europa stöder Finlands universitetspolitiska linje.

Rådet för vetenskap och teknologi godkände sommaren 2006 ett nytt program för vetenskap, teknologi och innovationer. Avsikten är att fortsätta på den väg som Finland har slagit in på med kunnande på hög nivå. Det kräver att resurstilldelningen till universiteten och till vetenskapen avsevärt ökar jämfört med nuvarande nivå. Vidare introducerar och satsar man på modeller som främjar ny forskning, strategiska kompetenskluster på toppnivå och ett system för nationell infrastruktur inom

forskningen. Man har redan kommit en bit på väg vad gäller genomförandet av ovan nämnda program.

År 2006 var det sista året för resultatavtalsperioden 2004 - 2006. På det hela taget nådde universiteten väl upp till resultatavtalsperiodens mål. År 2006 låg antalet högre högskoleexamina på 13 128, vilket är fler än någonsin tidigare och motsvarar 93 % av det mål som man hade ställt upp. Antalet doktorsexamina var 1 409, vilket utgör 97 % av målet och ligger nära fjolårets rekordsiffra. Man kan konstatera att målen för antalet examina har legat på en realistisk nivå.

Det internationella samarbetet fortsatte under året. Antalet utländska examensstuderande uppgick till 5 434, vilket är en ökning med 10 % jämfört med året innan. Också studerandeutbytet intensifierades: Finland mottog 4 875 universitetsstuderande från utlandet och från Finland sökte sig 4 683 studerande på universitetsnivå utomlands för att studera. De finländska universiteten har ökat sin attraktivitet i det internationella samarbetet.

Universitetens resultatstyrning utvecklades med tanke på resultatavtalsperioden 2007-2009. Resultatstyrningen utvecklades i en mera strategisk riktning och kriterierna för forskningsfinansieringen blev mera mångsidiga. Universitetens satsningar på åtgärder som främjar kvalitet och resultatriktning gynnades. Universiteten deltog själva i arbetet med resultatstyrningen: de strategiska satsning-

arna på området godkändes efter att en enhällig arbetsgrupp med representanter för universiteten hade lagt fram ett förslag i ärendet.

För vårens resultatförhandlingar tog man i bruk en ny interaktiv databas KOTA, vilket innebar ett stort steg i riktning mot elektronisk ärendehantering.

Undervisningsministeriet gav sitt ställningstagande till universitetens bokslut i juni 2006. Ställningstagandena till boksluten och de kommentarer om fjolårets verksamhet som universiteten fick gav universiteten riktlinjer för att utveckla bokslutet och resultatstyrningen så att de motsvarar utvecklingsmålen inom statsförvaltningen.

De finländska universiteten har satsat på ökad kvalitet, internationalisering och utbyggd effektivitet. En bestämmelse i lagen om utvecklingen av högskoleutbildningen gynnade högskolorna och universiteten, som utöver den kostnadseffekt som löneförhöjningarna har kan räkna med en årlig anslagsökning på minst 20 milj. euro för att täcka omkostnaderna. Satsningarna på strukturell utveckling gynnar hög kvalitet genom att existerande resurser sammanförs och genom att de riktas in på universitetens insatsområden och på nya behov. De finländska universitetens ställning stärks högst sannolikt i takt med att universiteten på ett internt plan utvecklas gynnsamt och i jämbredd med satsningar på åtgärder som stärker förutsättningarna för forskning.

Helsingfors den 27 februari 2007

Markku Mattila
Undervisningsministeriet
Direktör för universitetssenheten

Universitetsväsendet år 2006

Universitet

mångvetenskapliga universitet 10
övriga vetenskapsuniversitet 6
konstuniversitet 4

Studerande

nya studerande 20 150
nya studerande i relation till åldersklassen (18-20 år) 32,0 %
närvarande studerande för grundexamen 137 500
närvarande studerande för påbyggnadsexamen 20 400
närvarande studerande totalt 160 400

Examina

lägre högskoleexamina 3 800
högre högskoleexamina 13 100
licentiatexamina 490
doktorsexamina 1 410

Personal

undervisningspersonal avlönad med budgetmedel 7 880
undervisningspersonal avlönad med externa medel 530
forskningspersonal avlönad med budgetmedel 1 200
forskningspersonal avlönad med externa medel 5 140
forskarstuderande i forskarskolorna avlönade med budgetmedel 1 190
forskarstuderande i forskarskolorna avlönade med externa medel 570
övrig personal avlönad med budgetmedel 9 610
övrig personal avlönad med externa medel 4 600

Finansiering

budgetmedel och investeringar i byggnads-
verksamhet 1 317 milj. euro
kompletterande finansiering 698 milj. euro
budgetfinansieringens andel av BNP 0,75 %

Beslut om finansiering:

Finlands Akademis finansiering till universiteten 126 milj. euro
Teknologiska utvecklingscentralens (Tekes) finansiering till universiteten 87 milj. euro

Lokaler

lokaler (1 000 nyttokvadratmeter) 2 076

Öppen universitetsundervisning

studerande 74 000

Fortbildning

studerande 89 000

Indikatorer år 2006*

nya studerande per lärare 2,6
närvarande studerande för grundexamen per lärare 17,4
högre högskoleexamina per lärare 1,7
doktorsexamina per professor 0,6
budgetmedel per närvarande studerande (exklusive kostnader för lokaler) 6 514 euro

* I förhållande till dem som avlönats med budgetmedel

Indikatorer som beskriver genomslagskraft i samhället

Sysselsättning och tillträde till fortsatta studier (situationen i slutet av 2005 för studerande som har avlagt examina 2004):

- 92,2 % av dem som avlagt högre högskoleexamen (året innan 92,3 %)
- 88,9 % av dem som avlagt doktorsexamen (året innan 91,1 %)

Tillträde till studier:

- i genomsnitt 38 % (2006) av de nya studerandena hade avlagt studentexamen samma år

Avbrott i universitetsutbildningen:

- av dem som studerade för lägre eller högre högskoleexamen (2005) avbröt 5,4 % universitetsstudierna
- av dem som studerade för lägre eller högre högskoleexamen (2005) avbröt 4,7 % universitetsstudierna och fortsatte inte heller studierna inom andra utbildningssektorer

Universiteten

Helsingfors universitet

Joensuu universitet

Jyväskylä universitet

Kuopio universitet

Laplands universitet

Tammerfors universitet

Uleåborgs universitet

Vasa universitet

Åbo universitet

Åbo Akademi

Tammerfors tekniska universitet

Tekniska högskolan

Villmanstrands tekniska universitet

Helsingfors handelshögskola

Svenska handelshögskolan

Åbo handelshögskola

Bildkonstakademin

Konstindustriella högskolan

Sibelius-Akademin

Teaterhögskolan

Mål

Insatsområdena i utvecklingsplanen för utbildning och forskning 2003-2008

- säkerställa den utbildningsmässiga grundtryggheten
- förbättra utbildningens kvalitet och verkningsfullhet
- förbättra effektiviteten i utbildningssystemet
- effektivisera genomströmningen i utbildningen
- öka samverkan mellan utbildningen och arbetslivet
- stödja barn och unga
- främja utbildningsmöjligheterna för vuxna
- stärka forskningsverksamheten
- utveckla undervisningen och inlärningsmiljöerna
- främja det internationella samarbetet
- främja jämlikhet och förhindra utslagning samt
- främja utbildningen för invandrare

Övriga insatsområden inom utbildning och forskning vid universiteten

- reformera examensstrukturen och utveckla undervisningen
- utveckla förfarandena i samband med antagningen av studerande
- förbättra de regionala verkningarna
- utveckla kvaliteten på utbildningen och kvalitetssystemen
- främja utbildningens och forskningens internationalisering
- stärka forskarutbildningen
- utveckla utvärderingen av forskningsverksamhetens kvalitet och verkningsfullhet.

Gemensamma mål för universitetsväsendet

Samhällelig genomslagskraft

Universitetens betydelse framträder i det nationella och regionala innovationssystemet och i olika sammanhang när man utvecklar kultur, konkurrensförmåga och välfärd. Detta förutsätter ökade satsningar på internationalisering. Förutsättningarna för forsknings- och innovationsverksamhet skall också förbättras.

Hög nivå och kvalitet i ett internationellt perspektiv är ledstjärnor när universitetens verksamhet utvecklas. Syftet är att trygga tillgången på högt utbildad arbetskraft och en högutbildad forskarkår. Innehållet i den utbildning och de examina som universiteten erbjuder skall fås att i kvantitativt och kvalitativt avseende bättre motsvara samhällets föränderliga behov.

Verksamhetens effektivitet

Universiteten ökar sitt internationella samarbete och bildar nätverk speciellt inom forskningen. Universiteten satsar i ökande omfattning på undervisning på främmande språk och på att rekrytera utländska studerande samt undervisnings- och forskningspersonal från utlandet. Av de studerande som studerar för grundexamen tillbringar 5 400 personer en period på minst tre månader vid ett utländskt lärosäte under loppet av ett år.

Universiteten utvecklar studieprocessernas kvalitet genom att i ökande grad satsa på att planera studierna, handleda och följa upp hur studierna framskrider. De personer som är med i arbetslivet erbjuds fortbildning och utbildning som leder till en tillämpad examen. Den öppna universitetsundervisningens utbud skall också omfatta personer som redan är verksamma i arbetslivet.

Universiteten bygger ut sina kontakter till det övriga samhället och till näringslivet genom att effektivisera sin

affärskompetens, sin innovationsservice samt den kommersiella exploateringen av forskningsresultaten. Universitetsbolagens möjligheter att bidra till detta undersöks. Universiteten stärker regionernas livskraft genom att bilda nätverk med de viktigaste aktörerna i regionerna.

Universiteten fortsätter utveckla sina interna strukturer och sina verksamhetssätt. Ökad profilering krävs för att insatsområdena skall framträda bättre. Finansieringsbasen skall breddas med finansiering som kompletterar den direkta budgetfinansieringen. Den kompletterande finansieringens del av totalfinansieringen skall uppgå till minst 36 procent. Den kompletterande finansieringen skall stödja universitetens grundläggande uppgifter och syften.

Syftet är att studerande söker sig till universiteten i allt yngre ålder. I motsvarande grad sjunker också medelåldern på de personer som avlägger en universitetsexamen. Genomströmningen ökar och allt färre studerande avbryter sina studier.

På alla utbildningsområden avlägger minst 75 procent av de personer som har inlett studierna en högre högskoleexamen inom målsatt tid.

Att administrera och utveckla de andliga resurserna

Universiteten utvecklar sin arbetsgemenskap så att de stärker sin konkurrensförmåga som arbetsgivare. Personalens arbetsförmåga och välbefinnande i arbetet är element som också kräver satsningar. Universiteten riktar in sig på att vara ett jämställt arbets- och vetenskapssamfund.

Kvantitativa mål

Antalet nya studerande vid universiteten skall hållas på 2003 års nivå. Totalt antar universiteten 22 500 nya stu-

derande årligen, vilket också omfattar den separata antagningen vid universiteten. Antalet studerande som övergår till examensstudier via den öppna universitetsundervisningen uppgår till cirka 1 240 personer årligen.

Målet är att universitetsstudierna 2004-2006 resulterar i genomsnitt i 14 064 högre högskoleexamina och 1 450 doktorsexamina. Av dem som avlägger grundexamen studerar årligen 5 415 studerande utomlands under en längre period än tre månader. Målet inom den öppna universitetsundervisningen är 20 000 kalkylerade helårsstudieplatser.

Resurser

I statsbudgeten anvisades universiteten 1,26 miljarder euro för att täcka omkostnaderna. Universitetens basfinansiering hölls kvar på samma nivå som tidigare. Den kompletterande finansieringen omfattade utvecklingsprojekt på nationell nivå, bl.a. projekt som ansluter sig till informationssamhället, utvecklingen av inlärningsprocesser och studiemiljöer. Satsningar gjordes också på att förbättra förutsättningarna att bedriva forskning.

I enlighet med lagen om utveckling av högskoleväsendet ökade anslaget för omkostnader för universitetsväsendet år 2006 med 20 milj. euro. Den här summan omfattar inte löneförhöjningarnas kostnadsverkningar. Totalt ökade universitetens omkostnader med 32,3 milj. euro.

Utöver den direkta budgetfinansieringen breddade universiteten sin finansieringsbas med kompletterande finansiering, vars totalsumma uppgick till 698 milj. euro. Det handlar i detta sammanhang om nationell, konkurrensbaserad forskningsfinansiering och samfinansierad verksamhet. Avgiftsbelagd verksamhet, donationer och sponsorfinansiering ingår också i universitetens kompletterande finansiering.

Kvalitet och kvalitetssäkring vid universiteten

Bolognasamarbetet bedrivs på ett internationellt plan i syfte att kvalitetssäkra universiteten. System för att kvalitetssäkra universiteten tas fram och universitetens jämförbarhet utvecklas på ett internationellt plan så att de interna kvalitetssäkringssystemen fyller de europeiska kraven på kvalitetssäkring senast år 2007. Universiteten samarbetade med Rådet för utvärdering av högskolorna inom det här området.

Auditeringen av högskolornas kvalitetssäkringssystem framskred år 2006. Rådet för utvärdering av högskolorna gjorde upp en handbok för auditering. Handboken ger en bakgrund till auditeringen, dess syften och objekt samt de metoder som används. Vidare finns information om hur en högskola skall ansöka om att komma med i auditeringen och följderna av auditering. År 2006 publicerades resultaten för auditeringen av kvalitetssäkringssystemet vid Kuopio universitet. Ett auditeringsarbete inleddes vid Svenska handelshögskolan och Tammerfors tekniska universitet. På initiativ av Rådet för utvärdering av högskolorna verkställdes två auditeringar i uppföljningssyfte inom medie- och kommunikationsbranschen respektive inom den öppna universitetsundervisningen, vilka båda ursprungligen utvärderades år 2002. En rapport om en internationell utvärdering av doktorandutbildningen publicerades i januari 2006. Resultaten av utvärderingarna utnyttjades i arbetet för att utveckla universiteten.

Kvalitetssäkringen fokuserade speciellt på inlärningsprocesserna och studerandenas roll. Vilken är studerandenas roll när undervisningen utvärderas kvalitativt, hur skall den virtuella undervisningen utvecklas och hurdana processer behövs för undervisningsplaneringen vid universiteten är frågor som kvalitetssäkringen tog fasta på. En benchmarkingutvärdering av de resultat som man har fått av att utveckla undervisningen verkställdes vid Lapplands universitet, Villmanstrands tekniska universitet och Vasa universitet. Rådet för utvärdering av högskolorna utsåg ett antal kvalitetsenheter inom utbildning och fem enheter med vuxenutbildning på kvalitativt högtstående nivå. Centralkommissionen för konst utnämnde för sin del tre spetsenheter inom konstnärlig verksamhet.

Arbetsgruppen för att utveckla ett utvärderingssystem för utbildningen fortsatte det arbete som den inledde i slutet av år 2005. Arbetsgruppen har i uppgift att bedöma

utvärderingssystemets nuläge inom hela utbildningssystemet och att lägga fram förslag på hur man skall organisera en utomstående utvärdering av utbildningen. Arbetsgruppen fortsätter sitt arbete till utgången av mars 2007.

Det finländska högskolesystemet är starkt och utgör en bra grund för framtida utmaningar, enligt en landsrapport som OECD offentliggjorde år 2006. Diskussionerna om hur man i Finland verkställer rekommendationerna för utvärderingsverksamheten kom i gång. Jyväskylä universitet och Jyväskylä yrkeshögskola deltog i OECD:s utvärdering av högskolornas regionala verkningar. Utvärderingen publicerades år 2006 och omfattade 12 länder.

Rådet för utvärdering av högskolorna utnämnde följande kvalitetsenheter inom utbildning:

Helsingfors universitet:

- Institutionen för allmän statslära
- Institutionen för finska språket
- Institutionen för slavistik och baltologi

Joensuu universitet:

- Skogsvetenskapliga fakulteten

Jyväskylä universitet:

- Chydenius-institutet, vuxenutbildningen för klasslärare
- Institutionen för fysik

Kuopio universitet:

- Utbildningsprogrammet i medicin

Tammerfors universitet:

- Historievetenskapliga institutionen

Uleåborgs universitet:

- Avdelningen för process- och miljöteknik
- Institutionen för biologi
- Institutionen för odontologi

Åbo universitet:

- Juridiska fakulteten
- Psykonet (med Helsingfors, Joensuu, Jyväskylä och Tammerfors universitet samt Åbo Akademi)

Vasa universitet:

- Institutionen för ledarskap

Tekniska högskolan:

- Grundundervisningen i databehandling

Villmanstrands tekniska universitet:

- Avdelningen för produktionsekonomi

Svenska handelshögskolan:

- Huvudämnet företagsledning och organisation

Konstindustriella högskolan:

- Medielaboratoriet

Teaterhögskolan:

- Institutionen för ljus- och ljudplanering

Sibelius-Akademien:

- Avdelningen för folkmusik

**Centralkommissionen för konst
utnämnde följande spetsenheter
inom konstnärlig verksamhet:**

Bildkonstakademien:

- Avdelningen för rum-tidkonst

Konstindustriella högskolan:

- Avdelningen för utrymmes- och möbeldesign

Tammerfors universitet:

- Institutionen för skådespelararbete

**Rådet för utvärdering av
högskolorna utnämnde följande
kvalitetsuniversitet inom
vuxenutbildningen:**

Helsingfors universitet

Jyväskylä universitet

Uleåborgs universitet

Vasa universitet

Konstindustriella högskolan

De finländska universiteten i en internationell jämförelse

Att jämföra universitet i olika länder är en utmaning. Universiteten är heterogena system som består av det akademiska arbetet och universitetets administration.

När universiteten jämförs på ett internationellt plan använder man sig av kriterier av olika slag. Kvantitativa mätare för att mäta forskningens nivå är grunden för två jämförelser som har fått omfattande publicitet, d.v.s. de rangordnande listor som universitetet Jiao Tong i Shanghai och tidningen The Times Higher Education Supplement (THES) har låtit göra. På THES lista år 2006 placerade sig sex finländska universitet bland de 200 högst rankade universiteten i Europa.

De finländska universiteten medverkar i många nätverk på ett internationellt plan. Helsingfors universitet är medlem i Internationella universitetsnätverket LERU. Åbo universitet och Åbo Akademi deltar i samarbetsgruppen Coimbra som fungerar mellan anrika universitet i Europa. Utöver detta deltar universiteten i flera regionala och vetenskapligt inriktade nätverk.

Enstaka universitet har satsat på att låta utvärdera sina egna forskningssystem hos utvärderare med internationell bakgrund. År 1999 och 2005 lät Helsingfors universitet utföra en utvärdering av hela sin forskning. Samma gjorde Kuopio universitet år 2000, Tammerfors universi-

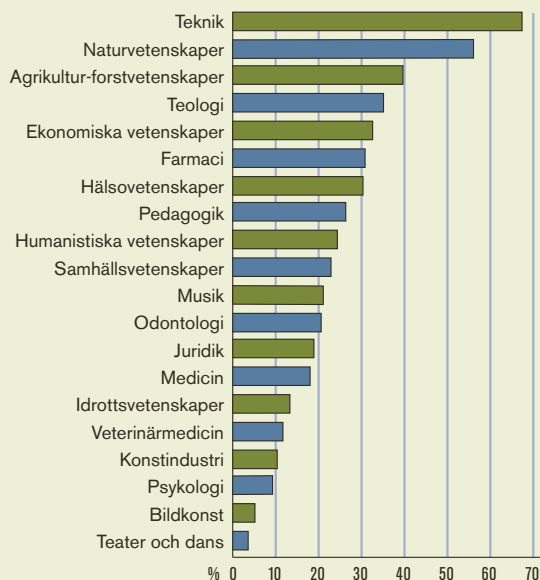
tet år 2004 och Jyväskylä universitet år 2005. Forskningsverksamheten vid Uleåborgs universitet utvärderas under loppet av år 2007. Resultaten av utvärderingarna visar att de finländska universitetens forskningssystem är på hög nivå internationellt sett.

I en landsrapport som OECD nyligen sammanställde över Finlands högskoleutbildning nämns att Finlands styrka är målmedvetenhet och högskolesystemets klara struktur. Vidare fick Finland beröm för högskolesystemets fungerande dualmodell. Studiestödets fördelar lyftes också fram. Högskolesystemet är stelt, vilket kräver åtgärder enligt OECD. Samma gäller finansieringssystemet, finansieringsnivån och internationaliseringen. Finlands nuvarande högskolesystem erbjuder en god grund för det framtida utvecklingsarbetet.

En grundexamen i två steg enligt Bolognaprocessen och det europeiska systemet för överföring av studiemeriter ECTS underlättar arbetet för att göra de finländska examina kompatibla i Europa. Syftet med Bolognaprocessen är att fram till år 2010 etablera ett gemensamt europeiskt område för högskoleutbildning. I ett internationellt perspektiv skall högskoleutbildningen i Europa bli mera konkurrenskraftig och attraktiv.

Antagningen av studerande och grundutbildningen

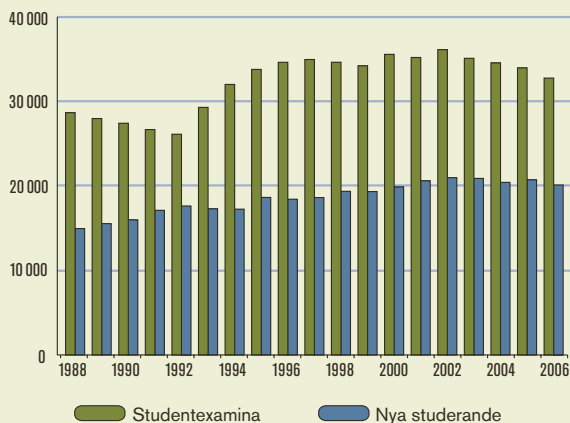
Figur 1 Antagningen av studerande 2006
Andelen antagna av de sökande enligt utbildningsområde*

* Varje sökande har beaktats endast en gång på utbildningsområdet, en person kan förekomma på olika utbildningsområden mer än en gång

Källa: Utbildningsstyrelsen

Figur 2 Studentexamina 1988–2006 och alla nya studerande vid universiteten

Källa: KOTA, Statistikcentralen och Studentexamensnämnden

Antagningen av studerande reformerades

Ett centralt mål vid utvecklingen av antagningen av studerande till universiteten är att effektivisera tillträdet till studier. De viktigaste åtgärderna i sammanhanget är bl.a. att förenkla urvalsproven, förenhetliga systemen för poängsättning, utöka antagningen på basis av betyg, gallra antalet antagningsenheter och öka samarbetet i samband med antagningen. Undervisningsministeriet finansierade projekt som syftar till att utveckla antagningförfarandet.

Universiteten verkställde samordnad antagning bl.a. inom biologi, inom utbildningen av diplomingenjörer och arkitekter, engelska språket, ekonomiska vetenskaper, pedagogik och databehandlingsvetenskap. Exempel på områden där man samarbetade kring antagningen är miljövetenskaperna och matematiska ämnen samt psykologi och socialt arbete. Möjligheterna att delta i samarbete kring antagningen undersöktes inom samhällsvetenskaperna.

Ett av syftena med ett effektiviserat tillträde till studier är att studerande som har avslutat sin utbildning på andra stadiet utgör 50 % av de nya studerandena vid universiteten samma år som de avslutar sin utbildning. Detta mål har man ställt upp för slutet av år 2006. Motsvarande mål för år 2008 är 55 %. År 2006 utgjorde de s.k. nya studenterna i snitt cirka 38 % av alla de personer som tog emot en studieplats. Variationerna inom utbildningsområdena var dock stora: bäst uppnådde man målet inom det tekniska och naturvetenskapliga utbildningsområdet.

År 2006 inledde man arbetet för att skapa ett gemensamt antagningssystem för universiteten. Syftet är att införa systemet i två faser: en gemensam elektronisk ansökan till universiteten från och med antagningen för läsåret 2008-2009 och en fullt utbyggd, gemensam antagning från och med läsåret 2010-2011.

Helsingfors universitet koordinerar projektet International Admissions Service (IAS) som erbjuder stödtjänster för att rekrytera internationella studerande till finländska universitet. Totalt omfattar IAS 15 universitet.

Universiteten mottog drygt 158 700 ansökningar (KOTA). Omräknat i antal personer innebär detta 56 200 sökande (HAREK). 88 400 personer deltog i univer-

sitetens urvalsprov. Av dessa antogs 27 600. Kvinnornas andel av de nya studerandena var 56,3 % kvinnor. Hösten 2006 inledde närmare 18 400 nya studerande sina studier. 34 % av dem som tog emot en studieplats vid ett universitet var 19 år eller yngre.

Examensreformen verkställdes

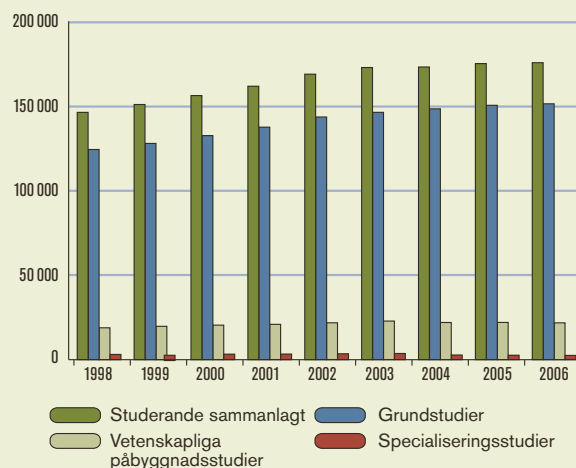
Universiteten övergick 1.8.2005 till ett examenssystem på två nivåer (examina på den första och andra nivån enligt Bologna-processen). Under en övergångstid är det möjligt för studerande att slutföra sina studier också enligt det gamla examenssystemet. Satsningar behövdes för att säkerställa att det nya examenssystemet fungerar och för att ta i bruk personliga studieplaner. En uppföljning av examensreformens verkningar planerades vid universiteten samtidigt som man förberedde sig på en utvärdering av examensreformen år 2010. Arbetet för att utveckla doktorsutbildningen (examen på den tredje nivån enligt Bologna-processen) inleddes vid universiteten år 2006. Förordningen om magisterprogrammen (1359/2006) innehåller de magisterprogram som undervisningsministeriet har godkänt.

En uppföljning av reformen av examenssystemet pågår vid Åbo universitet (RUSE). Undervisningsministeriet finansierar arbetet. Ett projekt för att främja kortare studietider, d.v.s. en målsatt tid på fem år efter det att en person har inlett sina studier, slutade år 2006. Projektet kommer dock att fortsätta 2007-2009 med finansiering från undervisningsministeriet.

En ändring av universitetslagen, som omfattar studierätten, trädde i kraft 1.8.2005. Lagen omfattar målsatta tider för lägre och högre högskoleexamina. Det är universitetens skyldighet att ordna studierna och handledningen så att de studerande avlägger sin examen inom utsatt tid. Uppföljningen av målsatta tider gäller studerande som har inlett sina studier 1.8.2005 och efter det. År 2006 utvecklade universiteten uppföljningen av studierna och elevhandledningen. Bl.a. infördes en individuella studieplaner.

Undervisningsministeriet beviljade universiteten projektfinansiering i syfte att utveckla studieprocesserna.

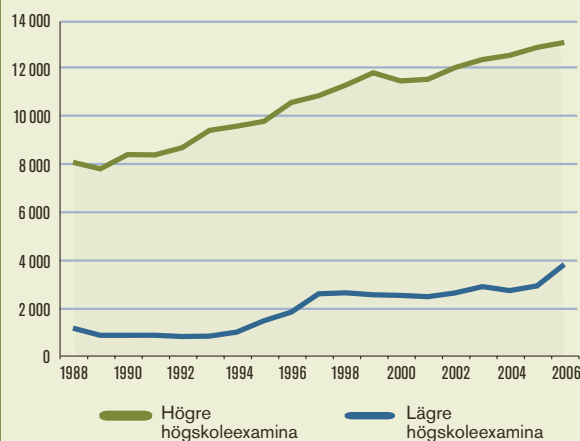
Figur 3 Studerande vid universiteten 1998–2006*

* Innehåller både närvara- och frånvaroanmälda studerande
Åren 1998–2003 anges antalet studerande enligt läget 31.12.
Sedan 2004 anges antalet studerande enligt läget 20.9.

Källa: KOTA

Figur 4 Lägre och högre högskoleexamina 1988–2006

Källa: KOTA

Bl.a. uppmanade ministeriet universiteten att ta i bruk ett system för att registrera de studerande för att man bättre skall kunna följa upp hur studierna framskrider.

Den virtuella undervisningen stärktes

Den virtuella undervisningen har fått fotfäste i alla universitet. Finlands virtuella universitet har koordinerat utvecklingen inom området, som bl.a. omfattar ökad rörlighet för studerande samt tjänster som möjliggör undervisning och studier över nätet. Vid ingången av år 2007 blir den nätbaserade verksamheten inom Finlands virtuella universitet mera permanent när serviceenheten för Finlands virtuella universitet blir en separat enhet vid Tekniska högskolan.

Undervisningsministeriet finansierade Finlands virtuella universitet med 9 milj. euro år 2006.

Antalet avlagda examina ökade

Antalet universitetsstuderande låg kvar på samma nivå som året innan. Antalet närvarande studerande vid universiteten uppgick totalt till cirka 160 400. Av dem studerade 137 500 personer för en grundexamen. Drygt 20 600 idkade fortsatta studier och 2 500 klassificeras som övriga studerande. När man räknar med de personer som inte var närvarande fanns det totalt 176 600 inskrivna personer som studerande för en examen vid universiteten. Av dem var 53,8 % kvinnor.

Antalet högre högskoleexamina ökade år 2006 med 13 128. Jämfört med föregående år ökade antalet magisterexamina med 1,6 %. Det mål som man antalsmässigt hade ställt upp för magisterexamina 2004-2006, d.v.s. 14 064, uppnåddes ännu inte trots den positiva utvecklingen i antalet examina i övrigt. År 2005 var studietiden i genomsnitt 6,0 år (median). Antalet lägre högskoleexamina ökade år 2006 med 2 900, vilket är 31 % fler än året innan.

Vetenskaplig påbyggnadsutbildning

Forskarutbildningen utvärderades och utvecklades

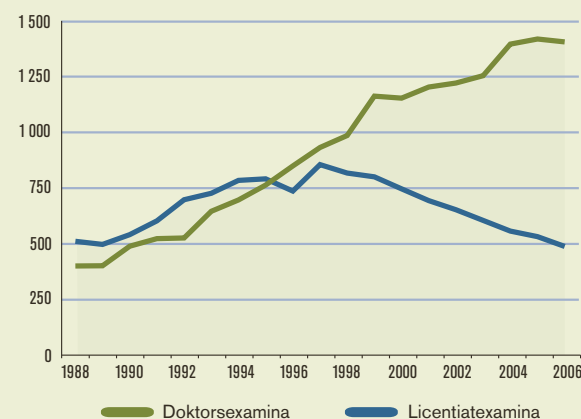
När systemet med forskarskolor inleddes år 1995 gjordes satsningar för att bl.a. höja kvaliteten på forskarutbildningen, göra påbyggnadsutbildningen mera planmässig, förkorta den tid som en studerande använder för att färdigställa sin doktorsavhandling och sänka disputationens ålder. Vidare var det viktigt att effektivisera samarbetet mellan olika forskningsgrupper samt att bygga ut utbildnings- och forskningssamarbetet på ett internationellt plan. Satsningarna har burit frukt. År 2006 lade en arbetsgrupp vid undervisningsministeriet fram ett förslag för hur doktorsutbildningen skall utvecklas och hur god praxis kan tas fram på området. Rådet för utvärdering av högskolorna koordinerade en internationell utvärdering av doktorsutbildningen. Systemet med forskarskolor har enligt bedömningarna resulterat i mer systematisk, effektiv och högkvalitativ påbyggnadsutbildning. Insatser krävs dock ännu. En ökad internationalisering av forskarskolorna och ökat samarbetet med näringslivet är områden som man satsade på år 2006.

Vid universiteten fanns 124 forskarskolor, som finansierades av undervisningsministeriet. Cirka 4 500 forskarstuderande studerade vid forskarskolorna. Av dem fick 1 458 sin finansiering via undervisningsministeriet. Merparten av forskarskolorna är nätverksprojekt som flera universitet medverkar i. Samordningen sköts av 16 universitet. Alla universitet deltar i systemet med forskarskolor.

Den nionde riksomfattande antagningen till forskarskolorna utlystes. Undervisningsministeriet gjorde på basis av ett förslag från Finlands Akademi i juni 2006 ett beslut om forskarskolor som inleder sin verksamhet i början av år 2007. Personer med koordinerande uppgifter i forskarskolorna rekryterades till de forskarskolor som undervisningsministeriet finansierar.

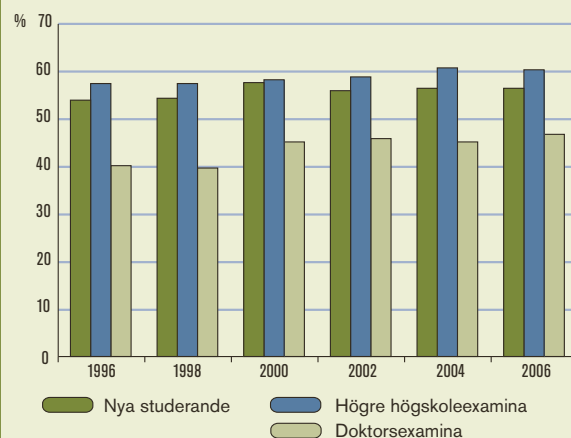
Vetenskapsområde	Forscarskolor	Andel av totala antalet forskarstuderande (%)
Naturvetenskap och teknik	44	43
Bio- och miljövetenskaper	14	14
Kultur- och samhällsvetenskaper	45	26
Hälsvetenskaper	16	17

Figur 5 Licentiat- och doktorexamina 1988–2006

Källa: KOTA

Figur 6 Kvinnor (%) av nya studerande, högre högskoleexamina och doktorexamina 1996–2006

Källa: KOTA

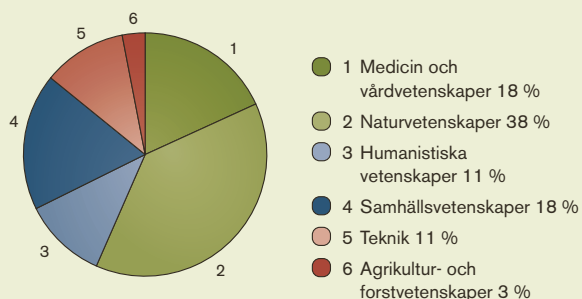
Antalet doktorexamina

Antalet doktorexamina hölls kvar på samma nivå som året innan. Det mål för 2004–2006 som man har ställt upp för antalet doktorexamina årligen, d.v.s. 1 450 examina, uppnåddes nästan. Resultatet för år 2006 blev 1 409 doktorexamina när motsvarande siffra år 2005 var 1 422. Antalet licentiatexamina uppgick till 489 mot 533 året innan.

Forskning

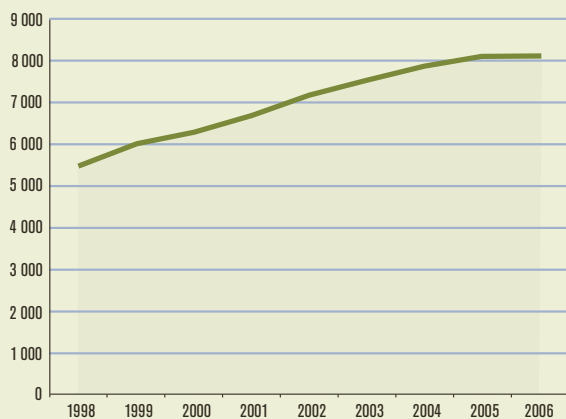
Forskningsfinansieringen utvecklades i positiv riktning

Figur 7 Finlands Akademis beslut om forskningsfinansiering enligt vetenskapsområde 2006

Källa: Finlands Akademi

Figur 8 Utvecklingen av forskningspersonalens* volym 1998–2006

* Inklusive forskarstuderande i forskarskolorna Källa: KOTA

Forskningsfinansieringen utvecklades gynnsamt. Jämfört med de övriga länderna inom OECD har Finland när man ser till den totala sysselsättningen procentuellt sett flest personer sysselsatta inom forskningen, d.v.s. ca 2,5 %. Långsiktiga satsningar på forskarutbildningen har tryggt mängden forskare och forskarkårens nivå. De senaste tio åren har antalet doktorsexamina nästan fördubblats. År 1995 ökade deras antal med 765 och år 2006 med 1 409.

Utgifterna för forskning och utveckling ligger i topp i Finland när man jämför med bruttonationalprodukten i övriga OECD-länder (3,48 % år 2005). Också den offentliga FoU-finansieringens andel av BNP är på toppnivå i vårt land internationellt sett.

Ökningen av den offentliga FoU-finansiering som regeringen har fattat beslut om kanaliserade undervisningsministeriet dels till konkurrensbaserad forskningsfinansiering som Finlands Akademi delar ut, dels till grundläggande finansiering som tillfaller universiteten. År 2006 utgjorde deras sammanlagda andel av den offentliga FoU-finansieringen 41 %.

I budgeten för år 2006 ökade Finlands Akademis fullmakter att bevilja forskningsfinansiering med 30 milj. euro, vilket gjorde att totalsumman för Finlands Akademi del gick upp till 205,6 milj. euro. Forskningsanslag tilldelades branscher som är viktiga för Finland i jämbredd med aktuella forskningsprojekt och nya tillväxtområden. Bl.a. inleddes sex nya forskningsprogram. Forskningsanslagen avser också att göra forskarskolorna mera internationella, att utveckla forskarkarriären efter doktorsexamen och att utveckla tjänstestrukturen.

Inom Finlands Akademi två landsomfattande program för spetsforskning tilldelades 39 spetsforskningsenheter forskningsanslag. Programmet 2002-2007 omfattar 16 enheter och programmet 2006-2011 omfattar 23 enheter. Totalt tilldelas spetsenheterna 33 milj. euro 2002-2007.

Finlands Akademi utsåg följande spetsenheter för forskningen:

Helsingfors universitet

- Skriftliga källor för antikens Grekland
- Forskningsprogrammet för utvecklingsbiologi
- Komputationell molekylärforskning
- Metapopulationsbiologiska spetsenheten
- Forskningsenheten för mikrobtilgångar
- Cancerbiologiska spetsenheten
- Ekonomiska strukturer och ekonomisk tillväxt (RAKA)
- Spetsenheten för variation, kontakter och förändring inom engelskan
- Forskningsenheten för geometrisk analys och matematisk fysik (HU och Jyväskylä universitet)
- Forskningsenheten för mentalhistoria (HU och Jyväskylä universitet)
- Virologiska spetsenheten (HU och Jyväskylä universitet)
- Forskningsenheten Från data till kunskap (HU och Tekniska högskolan)
- Spetsenheten för global administration (HU och Åbo universitet)
- Spetsenheten för växternas signalering (HU och Åbo universitet)
- Forskningsenheten för atmosfärens och klimatförändringens fysik, kemi och biologi (HU, Kuopio universitet och Meteorologiska institutionen)
- Helsingfors hjärnforskningscentral HBRC (HU, Tekniska högskolan samt Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt)
- Spetsenheten för analys av hälsorisker i miljön (HU, Folkhälsoinstitutet, Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel EELA)
- Spetsenheten för inversionsproblem (HU, Kuopio universitet, Tekniska högskolan, Uleåborgs universitet, Villmanstrands tekniska universitet)

Jyväskylä universitet

- Evolutionsforskning
- Inläring och motivation
- Politiskt tänkande och begreppsliga förändringar
- Kärn- och acceleratorfysik

Folkhälsoinstitutet, Helsingfors universitet, Folkhälsan och Karolinska institutet

- Spetsenheten för folksjukdomarnas genetik

Kuopio universitet

- Forskningsenheten för kärlsjukdomar och typ 2-diabetes

Uleåborgs universitet

- Enheten för populationsgenetiska analyser (Uleåborgs universitet och Helsingfors universitet)

Tammerfors tekniska universitet

- Spetsenheten för signalbehandling

Tammerfors universitet

- Forskningsenheten för mitokondriernas biogenes och mitokondriesjukdomar (Tammerfors universitet och HU)

Tekniska högskolan

- Spetsenheten för adaptiv informatik
- Forskningsenheten för smart och ny radio (SMARAD)
- Komputationella studier av komplexa system
- Beräkningsmässig nanovetenskap
- Systemisk neurovetenskap och hjärnavbildning (Tekniska högskolan och HU)
- Kvantfenomen och komponenter vid låga temperaturer (Tekniska högskolan och VTT)
- Forskningsgruppen för bio- och nanopolymerer (Tekniska högskolan, HU och Åbo universitet)

Åbo universitet

- Mannens reproduktionshälsa
- Evolutionsgenetiska och -fysiologiska spetsenheten (Åbo universitet och HU)

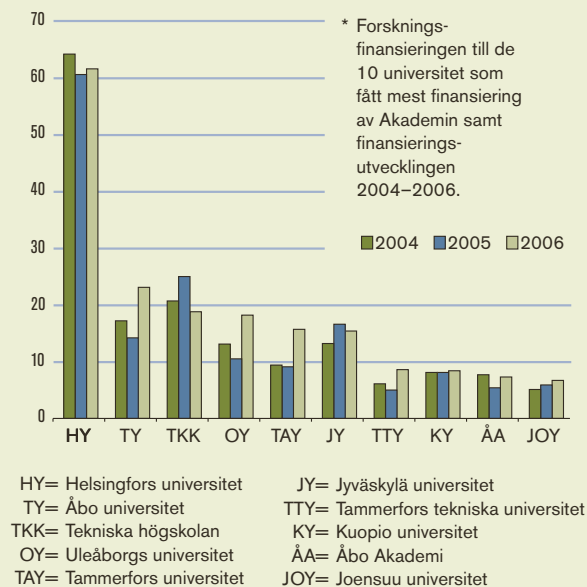
Åbo Akademi

- Formella programmeringsmetoder
- Processkemiska spetsenheten

VTT, Åbo universitet och Helsingfors universitet

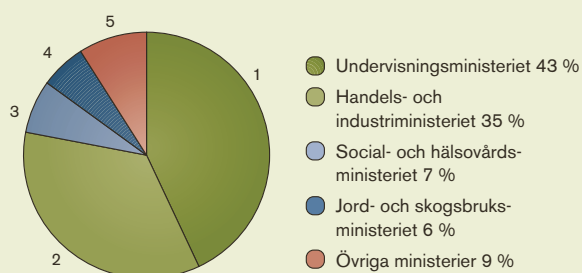
- Spetsenheten för genomkunskap

Figur 9 Finlands Akademis forskningsfinansiering enligt universitet 2004–2006 (*), milj. €

Källa: Finlands Akademi

Figur 10 Statens FoU-finansiering enligt förvaltningsområde år 2006 totalt 1 670 milj. €

Källa: Statistikcentralen

Följande program som sträcker sig över fyra år och som lyder under Finlands Akademi inleddes 2006: forskningsprogrammet för neurovetenskap, makten i Finland, nanovetenskap, hållbar produktion och hållbara produkter, berusningsmedel och beroende samt forskningsprogrammet för näring, livsmedel och hälsa.

I syfte att effektivisera rekryteringen av högt kvalificerade forskare för viss tid till vetenskapligt och teknologiskt arbete i Finland startade Finlands Akademi och Tekes finansieringsprogrammet Finland Distinguished Professor Programme (FiDiPro).

I syfte att främja vetenskapen, öka forskningsresultatens synlighet och för att främja växelverkan mellan vetenskap och samhälle delade undervisningsministeriet år 2006 ut 14,4 milj. euro i prövningsbaserade statsunderstöd.

År 2006 grundades Institutet för molekylärmedicin i Finland i anslutning till Helsingfors universitet. Biocenteruniversiteten grundade för sin del Biocenter Finland i syfte att effektivisera biocentrens samarbete inom forskning och forskarutbildning. Under resultatavtalsperioden 2007-2009 har 20,5 milj. euro öronmärkts för nanovetenskaperna.

Nationalbibliotekets verksamhetsområde har breddats och satsningar har gjorts för att arbeta in namnändringen. Digitaliseringsprojekt i vetenskapliga bibliotek och arkiv har understötts. Förvaring i elektronisk form av bl.a. vetenskapliga tidskrifter och arkiv tilldelades medel. Satsningar gjordes på att främja öppen vetenskaplig publikationsverksamhet.

Undervisningsministeriet initierade arbetet med att förnya högskole- och forskningsnätverket Funet. I början

av år 2006 beslöt Finland att delta i grundandet och finansieringen av organisationen Grid på nordisk nivå. IT-centret CSC fick av undervisningsministeriet fullmakt att skaffa en ny superdator till Finland.

Forskningssystemet utvecklades och utvärderades

Ett arbete pågick för att utveckla det offentliga forskningssystemet och dess strukturer. Forskningsverksamhetens ökade internationalisering stärks och dess kvalitet förbättras kontinuerligt.

År 2006 fanns resultat att tillgå inom projektet Finn-Sight, som är Finlands Akademis och Tekes gemensamma satsning för att pejla framtiden inom vetenskap, teknologi och samhälle. Rapporter fanns också att tillgå om verkningarna av Finlands Akademis finansiering. Finlands Akademi utvärderade resultaten av ett forskningsprogram som omfattade utmaningarna för finländska företag i den globala konkurrensen. Livsmedelsforskningen utvärderades skilt för sig liksom också den finländska forskningen om Antarktis. Vidare färdigställdes år 2006 en internationell utvärdering av forskningen inom energiområdet.

Vid undervisningsministeriet lade en arbetsgrupp fram förslag till en ny karriärmodell för forskare. Insatser för att utveckla forskarnas karriär speciellt efter doktorexamen krävs liksom också för att öka forskarbanans förutsägbarhet och attraktivitet, anser arbetsgruppen. Arbetsgruppen efterlyser åtgärder för att stärka förutsättningarna för yrkesinriktad forskarkarriär. I mars 2006 tillsatte undervisningsministeriet en arbetsgrupp för att kartlägga hur man skall utveckla infrastrukturen inom forskningen.

Öppen universitetsundervisning, fortbildning och livslångt lärande

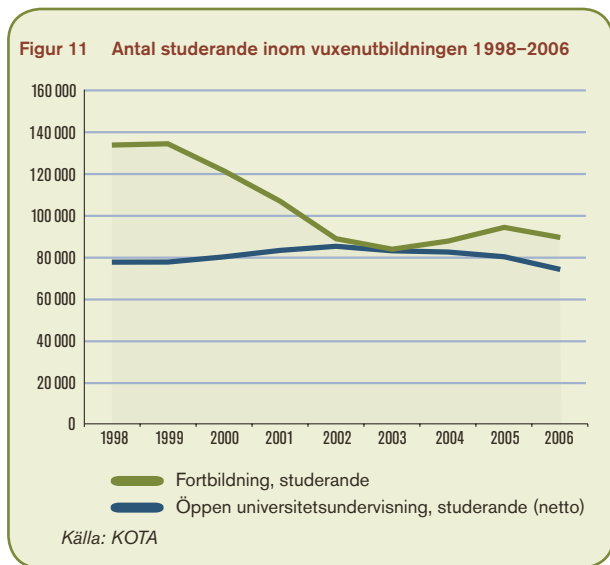
Antalet studerande gick ner inom den öppna universitetsundervisningen och fortbildningen

Universiteten erbjöd öppen universitetsundervisning inom alla studieområden och universiteten kunde erbjuda sina studerande flera studiepoäng inom den öppna universitetsundervisningen än tidigare. Dock minskade det totala antalet avlagda studiepoäng med knappa 13 procent. Endast inom teologi, tekniska vetenskaper, juridik samt musik, teater och dans ökade antalet avlagda studiepoäng. Nettoantalet studerande vid det öppna universitetet sjönk med knappt åtta procent från 80 000 år 2005 till 74 000 år 2006. Motsvarande siffror för det totala kalkylerade antalet studerande är 15 800 respektive 11 500. I fjol ökade antalet studerande i de äldres universitet medan det nu sjönk från 16 000 till 15 100.

Studieutbudet inom universitetens fortbildning ökade med knappt hundra kurser, d.v.s. med cirka två procent. Antalet deltagare sjönk däremot med cirka fem procent jämfört med året innan. År 2006 deltog 89 000 personer i universitetens fortbildning mot 94 200 deltagare året innan. Flera kortkurser och specialiseringsstudier erbjöds, vilket återspeglade sig i ökat deltagande. Utbudet av övriga kurser minskade dock med en femtedel, vilket resulterade i att antalet kursdeltagare gick ner med en fjärdedel. Långvarig fortbildning och kortvariga kurser var två områden som fortbildningen inom det öppna universitetet koncentrerade sig på.

Att erkänna tidigare studier understöddes liksom livslångt lärande

Vid undervisningsministeriet arbetade år 2006 en arbetsgrupp som lade fram ett förslag på hur högskolorna bättre än hittills kan beakta sådana studier som en studerande

har från förut. Arbetsgruppen kartlade högskolornas praxis att erkänna studier som en studerande har avlagt tidigare. Vidare bedömde arbetsgruppen den praxis och de processer som finns och jämförde dem med förfarandena på ett internationellt plan. Arbetsgruppen lade fram rekommendationer för gemensamma principer på området.

Undervisningsministeriets arbetsgrupp för livslångt lärande (2005:38) presenterade i slutet av år 2005 sina rekommendationer för hur vuxenutbildningen vid universiteten skall utvecklas. År 2006 var det dags för universiteten att börja göra upp strategier för livslångt lärande, att uppdatera systemet för avgifter och att öka samarbetet med olika läroinrättningar. Aktuellt blev att förbereda en förordning om avgifterna inom öppen universitetsundervisning och att satsa på åtgärder för att utveckla universitetens fortbildning.

Styrsystem och strukturell utveckling

Lagstiftningen reviderades

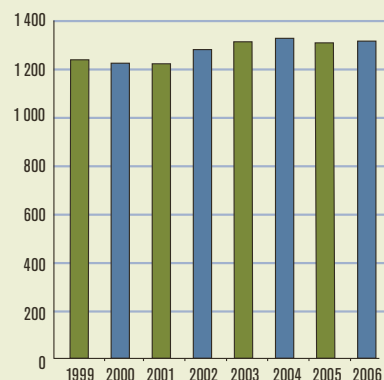
Enligt lagen om en ändring av universitetslagen (556/2005) ändrades namnet på Helsingfors universitets bibliotek till Nationalbiblioteket. Samtidigt utfärdades bestämmelser om Nationalbibliotekets uppgifter och styrelse. Lagen trädde i kraft 1.8.2006.

Lagen om en ändring av universitetslagen (1453/2006), som trädde i kraft 1.1.2007, innehåller bestämmelser om universitetens rätt att ta emot donationer och testamenten. Lagen gör det möjligt att överföra medel från stiftelser och privata samfund till en självständig universitetsfond. Lagändringen grundar sig på ett förslag från utredningsmännen Niilo Jääskinen och Jorma Rantanen. Undervisningsministeriet lät utföra utredningen i syfte att klarlägga möjligheterna att öka universitetens autonomi.

Som ett led i strävandena att öka universitetens ekonomiska autonomi fick universiteten en möjlighet att förvalta annan egendom än den som statsbudgeten omfattar. Det är bara Helsingfors universitet och Åbo Akademi som tidigare har kunnat göra detta. Universitetens ställning som juridiska personer och som förvaltare av fondmedel klarlades i samband med lagändringen. I övriga avseenden är universiteten fortsättningsvis statens räkenskapsverk. Lagändringen gör det möjligt för universiteten att använda medlen i universitetsfonden för sin verksamhet, t.ex. att anställa personal som står i tjänsteförhållande till staten och att inrätta statliga tjänster.

Enligt lagen om rätt till uppfinningar vid högskolor (369/2006) har personer som är anställda vid finländska högskolor eller som innehar en forskartjänst vid Finlands Akademi rätt till uppfinningar som de har gjort under sitt anställningsförhållande och som är patenterbara i Finland. I de nya lagen preciserades rättigheterna och ersättningspraxisen i samband med uppfinningarna och deras utnyttjande. Lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar (656/1967) omfattar efter en ändring (370/2006) alla högskoleanställda. Det betyder att man beträffande rätten till arbetstagarnas uppfinningar tillämpar samma regler på alla personer som är anställda vid högskolorna. Tidigare var forskarna i specialställning vad gäller rätten till vissa uppfinningar.

Figur 12 Utvecklingen av universitetens omkostnader (milj. €) enligt uppgifterna i boksluten 1999–2006, den reala anslagsutvecklingen*

* Anslagen har beräknats med utnyttjande av ett index, där index för statens löneutgifter har beaktats med 2/3 och partiprisindex med 1/3.

Grundförutsättningarna för forskning och undervisning stärktes

Statsrådets principbeslut om strukturell utveckling av det offentliga forskningssystemet styr universitetens utvecklingsarbete under de närmaste åren. I april 2006 publicerade undervisningsministeriet principerna för den strukturella utvecklingen av högskolorna. Syftet är att utveckla universitetsväsendets strukturer och verksamhet på ett sådant sätt att kvaliteten, effektiviteten och genomslagskraften stärks och så att kunskapsnivån vid universiteten stiger.

I april 2006 kom undervisningsministeriet och universiteten överens om verksamhetsprinciperna och grunderna för hur omkostnadsfinansieringen utformas för resultatavtalsperioden 2007-2009. I den nya finansieringsmodellen betonas starkt förutsättningarna för forskning, forskarutbildning och internationalisering. Mera än tidigare läggs tonvikten på kvalitet och genomslagskraft. Som ett led i satsningen på resultatstyrningssystemet fortsatte undervisningsministeriet att utveckla databasen KOTA, som har tagits fram för att stödja styrningsfunktionerna och den elektroniska kommunikationen.

I april 2006 förhandlade undervisningsministeriet och universiteten om resurserna för år 2007 och om de mål som har ställts upp för 2007-2009. Undervisningsministeriet tillställde universiteten skriftlig respons av universitetens verksamhet 2005.

Nivån på universitetens basfinansiering bibehölls och tilläggsfinansiering anvisades riksomfattande utvecklingsprojekt, t.ex. projekt som hänför sig till informations-samhället, utvecklingen av studieprocesserna och studiemiljöerna samt en förbättring av forskningsförutsättningarna. Universitetens omkostnader ökade och uppgick år 2006 till totalt 1 258 milj. euro. Av de totala omkostnaderna täcktes 31,5 milj. euro på basis av resultatutvärderingar. Av den här finansieringen tilldelades kvalitets- och spetsenheterna inom forskning, utbildning, vuxenutbildning och konstnärlig verksamhet 23,7 milj. euro.

Projektf finansiering (totalt 83,6 milj. euro) anvisades bl.a. projekt som omfattar regeringens landsomfattande program (program för informationssamhället, sysselsättningsprogrammet, programmet för ökad företagsamhet och programmet för ökat medborgarinflytande). Vidare understöddes projekt som har att göra med ökad regional och samhällelig genomslagskraft (6 milj. euro), projekt som främjar informationssamhället (19 milj. euro), projekt i anslutning till lärarutbildningen (11 milj. euro), utvecklingsprojekt som ansluter sig till inlärningsprocesser (10 milj. euro) och affärskompetensen inom företagande (3 milj. euro). De här projekten hör till insatsområdena på ett landsomfattande plan. Ett nationellt hälsoprojekt tilldelades 9 milj. euro.

Ett rekordantal nya och grundrenoverade universitetsbyggnader togs i bruk

År 2006 stod flera nybyggnader klara för inflyttning och många av universitetets lokaler har grundrenoverats. Helsingfors universitets veterinärmedicinska klinik och byggnaden Aurora 2 vid Joensuu universitet invigdes 2006. Samma gäller en gemensam ICT-byggnad för Åbo universitet, Åbo Akademi och Åbo yrkeshögskola. Tammerfors universitet tog i bruk en ny biblioteksbyggnad, Linna, och konstfakulteten vid Lapplands universitet fick nya lokaler att fungera i. Tammerfors tekniska universitet fick år 2006 en utbyggd och grundrenoverad förvaltningsbyggnad till sitt förfogande.

Universiteten fortsatte att utveckla sina lokaler enligt de strategier som har gjorts upp. Sålunda var det möjligt att effektivisera användningen av lokalerna, vilket ledde till kostnadsinbesparingar.

Ett investeringsprogram på 5-10 års sikt för universitetens byggprojekt engagerade undervisningsministeriet, universiteten och fastighetsbolaget Senaatti. Byggpro-

jekten framskrider i fastslagen ordning. Vid behov görs omprioriteringar i investeringsprogrammet.

Villmanstrands tekniska universitet är det första universitetet där man på ett praktiskt plan tillämpar en s.k. workplace-process, som omfattar universitetets verksamhet och utrymmen. Finansministeriet har gjort upp en strategi som omfattar statens lokaliteter och som omfattar flera universitet.

Universiteten tog i bruk ett nytt lönesystem

Det nya lönesystemet slog igenom på förvaltningsområdet. I universiteten togs det nya lönesystemet i de flesta fall i bruk i början av år 2006. Senast i början av år 2007 skall hela personalen omfattas av systemet. I de övningsskolor som är anknutna till universiteten trädde det nya lönesystemet i kraft 1.8.2006.

Syftet med det nya lönesystemet i universiteten är att främja rättvis avlöning och att förbättra universitetens konkurrenskraft som arbetsgivare. Personalens kompetensutveckling sporrar och de anställda uppmuntras till bättre arbetsprestationer. Det nya lönesystemet skall också utveckla ledarskapet vid universiteten.

I det nya lönesystemet består lönen av en uppgiftsbaserad lönedel, vars storlek bestäms på basis av hur krävande arbetsuppgifterna är, samt en personlig lönedel, vars storlek bestäms enligt personens personliga arbetsinsats.

Utbildningen och utbildningsstrukturerna utvecklades för att motsvara samhällets behov

Universitetens utbildningsutbud låg kvar på ungefär samma nivå som tidigare. En nyinriktning av universitetsutbildningen ägde rum närmast inom lärar- och läkarutbildningen. I syfte att bättre svara mot arbetslivets behov satsade universiteten också på nya, mångvetenskapliga magisterprogram.

Lärarnas höga genomsnittsålder och det faktum att rätt många lärare saknar formell behörighet gjorde att ett program som startade år 2001 för att öka antalet personer som genomgår lärarutbildning fortsatte. Under 2004-2006 har cirka 2 500 nya personer årligen antagits till lärarutbildningen. Programmet genomfördes vid tio universitet. Lärarutbildningen inom matematiskt-naturvetenskapliga ämnen och språk tilldelades de flesta nya utbildningsplatserna. Därefter kommer speciallärarutbildningen och klasslärarutbildningen. Också lärarutbildningen inom konstämnen

och gymnastik, studiehandledarutbildningen och möjligheterna för lärarna att bedriva pedagogiska studier har byggts ut. Satsningarna på att utbilda lärare omfattar den finskspråkiga respektive svenskspråkiga lärarutbildningen.

År 2006 fanns utredningar att tillgå om trafiksektorns högstskoleutbildning och behovet av att utveckla FoU på området. Också behovet av att utveckla examenssystemet för auktoriserade translatorer och av att utveckla högstskoleutbildningen på området kartlades. Samma gäller utbildningen av olika yrkesgrupper inom social- och hälsovården. I det här sammanhanget betonade man den offentliga sektorns attraktivitet som arbetsgivare och ökade möjligheter för personer som studerar sociala och hälsorelaterade ämnen att bli färdiga för ett yrke. I det här syftet skall man satsa på att i ökande omfattning erkänna studier som en person har avlagt tidigare.

År 2006 lade en utredningsman vid undervisningsministeriet (Turo Virtanen) fram ett förslag på hur man skall intensifiera samarbetet mellan tre konstuniversitet, d.v.s. Bildkonstakademin, Konstindustriella högskolan och Teaterhögskolan. Uppdraget omfattade också en kartläggning av hur man skall organisera Konstindustriella högskolans LUME-center för att befästa dess ställning i ett nationellt perspektiv. Undervisningsministeriet utnämnde en grupp utredningsmän (Pertti Kansanen, Teuvo Pohjalainen, Teuvo Ropo) för att kartlägga auskulteringen i samband med lärarutbildningen (2007:19).

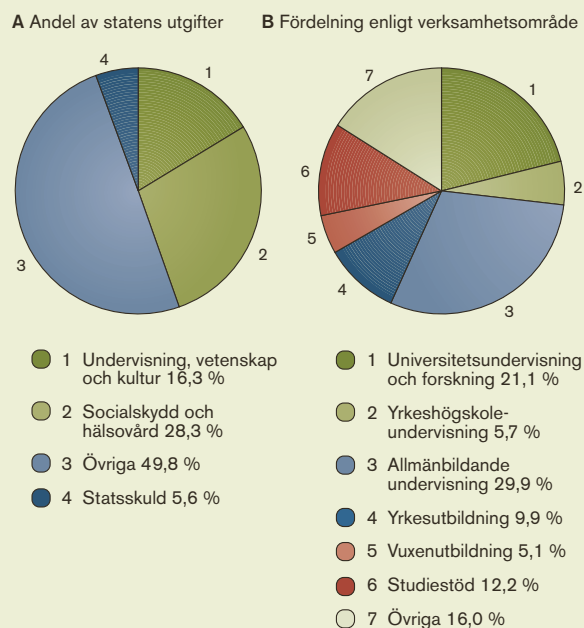
På många håll inleddes projekt som går att härleda till tidigare fastslagna principer för universitetsväsendets strukturella utveckling:

Hösten 2006 inleddes tre pilotprojekt. Det första kartlägger ett intensifierat samarbete mellan Åbo universitet och Åbo handelshögskola (2007:14), det andra hur Kuopio universitet och Joensuu universitet kan öka sitt samarbete (2007:15) och det tredje omfattar huvudstadsregionen med Tekniska högskolan, Helsingfors handelshögskola och Konstindustriella högskolan som aktiverade parter (2007:16). Arbetsgruppernas rapporter om pilotprojekten blev färdiga i februari 2007.

Satsningar på ett ökat samarbete mellan universitet och yrkeshögskolor gjordes mellan Kuopio universitet och yrkeshögskolan Savonia, Vllmanstrands tekniska universitet och Södra Karelens yrkeshögskola samt Uleåborgs universitet och yrkeshögskolan i Uleåborgs region.

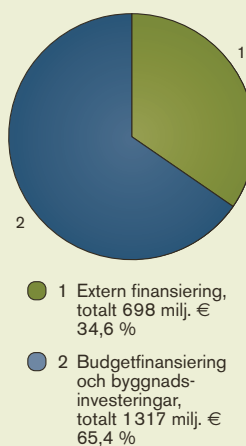
Universiteten inledde många projekt i syfte att förbättra sin interna struktur. Målet är att utveckla universitetsenheter och förvaltningen.

Figur 13 Anslag för undervisning, vetenskap och kultur (%) i statsbudgeten och tilläggsbudgeterna samt fördelningen av anslagen enligt verksamhetsområde 2006

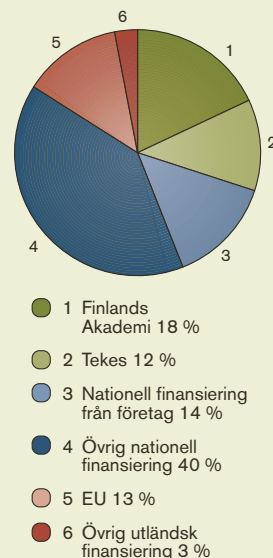

Figur 14

A Universitetens totalfinansiering 2006

B Universitetens externa finansiering enligt finansieringskälla 2006

Internationellt och europeiskt samarbete

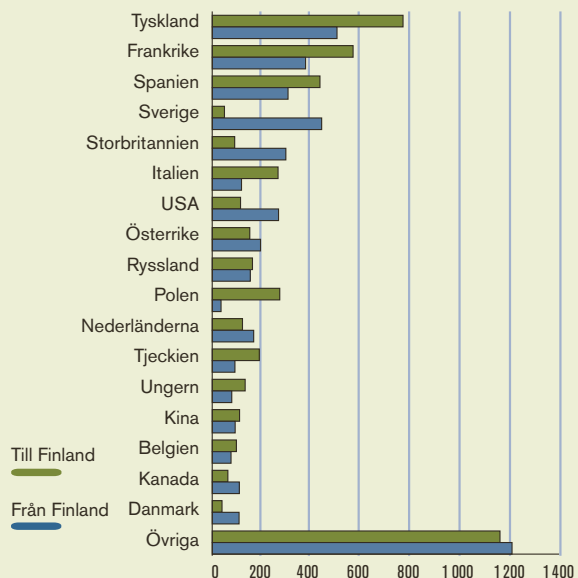
Den internationella konkurrenskraften och samarbetet stärktes

Examensreformen år 2005 har främjat möjligheterna för samarbete mellan universiteten. Satsningar har gjorts på internationella magisterprogram och flera Erasmus Mundus-program. Universitetens magister- och doktorsutbildning lämpar sig i högre grad än tidigare också för studerande med internationell bakgrund. År 2006 inledde universiteten en mängd engelskspråkiga magisterprogram enligt en förordning från undervisningsministeriet som upptar 78 olika magisterprogram. Att marknadsföra magisterprogrammen internationellt krävde ökade satsningar. Universiteten fokuserade på det förberedande arbetet som krävs för gemensamma examina och för överenskommelser på internationell nivå.

Undervisningsministeriets program för Finland, Asien och ett ökat samarbete på ett internationellt plan blev färdigt och arbetet för att verkställa ett program för internationaliseringen av länderna i Asien inleddes. Programmen för Afrika och Ryssland har inletts. Samma gäller programmet Nordic Masters. Undervisningsministeriet stödde universiteten med projektfinansiering i syfte att förbättra rekryteringen och ansökningsförfarandet på internationell nivå. Målet är ett nationellt nätverk som samarbetar vad gäller rekrytering och antagning internationellt. Universitetens internationella samarbete och ansvar kartlades i två utredningar som blev färdiga våren 2006: en utredning om fostran till internationalism och en annan om hållbar utveckling.

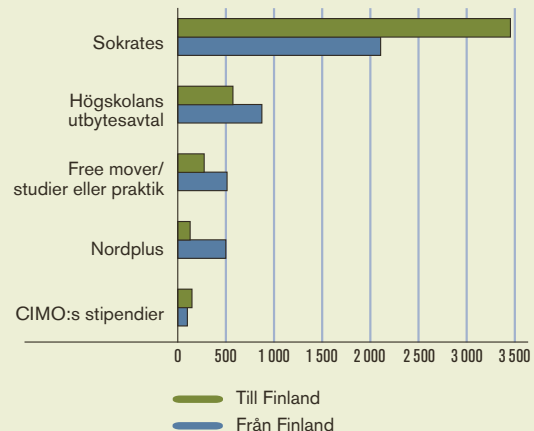
Universiteten deltog i internationellt utvecklingssamarbete t.ex. inom universitetsnätverket UniPID, som omfattar utrikesministeriet och organisationer i Afrika söder om Sahara (CSIR, SADC, NEPAD). Universiteten deltog i det utvecklingspolitiska samarbetet som omfattar högskoleutbildningen och som CIMO administrerar inom nätverket North-South.

Figur 15 Utbytet av studerande vid universiteten 2006

Källa: CIMO

Figur 16 De största utbytesprogrammen 2006

Källa: CIMO

Universiteten deltog aktivt i EU:s sjätte ramprogram för forskning (2002-2006). I slutet av år 2006 uppgick de finländska deltagarna i ramprogrammet till drygt 1 000. Av det totala antalet finländska projektdeltagare var universitetens andel 34 %, forskningsanstalternas 27 % och företagens 30 %.

Besluten om EU:s sjunde ramprogram för forskning (2007-2013) fattades under Finlands EU-ordförandeperiod i december 2006. Samtidigt gick startskottet för det sjunde ramprogrammets första ansökningsomgång. Ur universitetens synvinkel är programmet Idéer ett av de mest betydande elementen i ramprogrammet. Samma gäller Europeiska forskningsrådet, som i framtiden kommer att finansiera högkvalitativ grundforskning i Europa. Hösten 2006 lade kommissionen fram ett förslag till ett europeiskt teknologiiinstitut, vars syfte är att främja utbildning, forskning och innovationsverksamhet på europeisk nivå.

Aktivt utbyte på internationell nivå

Antalet utländska examensstuderande uppgick år 2006 till 5 434, vilket är en ökning med 10 % jämfört med år 2005. Av dem är 1 641 sådana som har kommit från utlandet för att avlägga en doktorsexamen vid ett finländskt universitet. År 2005 avlade utländska studerande 617 examina vid något finländskt universitet.

Under året studerade totalt 4 498 finländare för en grundexamen utomlands. År 2005 uppgick de till 4 497. Antalet personer som i studiesyfte sökte sig till Finland ökade från föregående år med 5,4 %. Sammanlagt 4 796 universitetsstuderande kom till Finland för att studera (året innan uppgick de till 4 552). Finländska lärare och forskare vistades utomlands i minst två veckors tid i totalt 2 907 månader. De finländska högskolorna mottog för sin del utländska lärare och forskare, som sammantaget tillbringade 5 677 månader i Finland. De här siffrorna är något lägre än året innan.

Samhällelig serviceuppgift

Kompetensöverföring

Vid sidan av forskning och undervisning har universiteten en samhällelig serviceuppgift, som preciserades i och med att lagen om en ändring av universitetslagen (715/2004) trädde i kraft 1.8.2005. Universitetens samhälleliga växelverkan är en del av ett pågående strategiarbete. Utomstående personer, bl.a. representanter för näringslivet, har utnämnts till medlemmar i universitetens styrelser.

Vid sidan av sitt forsknings- och utvecklingsarbete påverkar universiteten det finländska och internationella samfundet genom den yrkesskickliga arbetskraft som de har utbildat. Universiteten kartlade sin kompetens och prioriterade sina insatsområden. En ökad profilering ger sig till känna på ett regionalt plan så att speciellt forsknings- och utvecklingsprojekten riktas in på universitetens kompetensområden.

Universiteten kan ensamma för sig eller tillsammans med andra bilda s.k. universitetsbolag, vars vinst universiteten får behålla. Ett universitet får också äga aktier i bolag som riktar in sig på att främja kompetensöverföring eller på att utnyttja innovationer i kommersiellt syfte. Universiteten presenterade för undervisningsministeriet två förslag som gick ut på att använda en del av anslagen för omkostnader för aktieteckning. Förslagen godkändes var för sig.

Vetenskaps- och teknologirådet lade fram ett förslag för grundande av strategiska kompetenskluster. I klustren är det möjligt för universiteten och forskningsanstalterna att delta i strategiskt forsknings- och utvecklingsarbete på lång sikt och att i ökande grad etablera kontakt med företag och den forskning som görs i företagen.

Regional verkningsfullhet

Universiteten verkställde ett regionalt utvecklingsprogram 2004-2006, som skall stärka universitetens genomslagskraft i samhället. Olika projekt som utgår från universitetens och yrkeshögskolornas gemensamma regionstrategier från år 2002 inleddes. År 2005 uppdaterade universiteten och yrkeshögskolorna de här strategierna. Universitetens inbördes samarbete och arbete i olika nätverk stärktes. Fyra universitet inledde med undervisningsministeriets stöd pilotprojekt i syfte att klarlägga hur de i samråd med yrkeshögskolorna i sin region kan samarbeta bl.a. inom utbildningen och kring olika stödfunktioner.

Undervisningsministeriet fortsatte utveckla de sex universitetscentren. Utöver verkningarna på ett regionalt plan främjar universitetscentren universitetens inbördes samarbete. Centren tilldelades ett anslag på 3 milj. euro för att utveckla inlärnings- och forskningsmiljöerna med särskild tyngdpunkt på centrens roll inom vuxenutbildningen.

Universiteten levde upp till sin samhälleliga serviceroll bl.a. genom att delta i det nationella programmet för kompetenscentra, regioncenterprogrammet samt olika projekt med bakgrund i landskapsstrategierna. Försöken med s.k. landskaphögskolor i Lappland och Norra Österbotten fortsatte. Flera universitet använde medel från strukturfonderna för att bygga ut infrastrukturen i synnerhet i universitetscentren. Många universitet genomförde magisterutbildning och examensinriktad fortbildning som motsvarade regionala behov. Olika utvecklingsprojekt i anslutning till detta verkställdes också.

Sysselsättning

Sysselsättningssituationen förändrades knappast alls år 2006 bland personer med en universitetsexamen. Arbetslöshetsnivån bland personer mellan 20 och 64 år som hade avlagt en högre högskoleexamen var 4,0 % år 2006 (året innan 4,2 %), framgår av Statistikcentralens uppgifter. Arbetslöshetsnivån bland personer mellan 20 och 64 år med forskarutbildning eller motsvarande utbildning var 2,9 %, d.v.s. samma som året innan. Sysselsättningen och benägenheten att söka sig till fortsatta studier bland personer med högre högskoleexamen och doktorsexamen förändrades knappast alls jämfört med året innan. Av de personer som under de tre föregående åren hade avlagt högre högskoleexamen eller doktorsexamen placerade sig 92 % i arbetslivet eller inledde fortsatta studier.

Universiteten effektiviserade sin rådgivnings- och handledningsservice för att främja utexaminerade personers sysselsättning. Åtgärder vidtogs också för att främja studerandenas praktik.

Statistik

- Universiteten 2006
- Antagningen av studerande 2006
- Universitetens fortbildning och den öppna universitetsundervisningen 1998-2006
- Utbildningsområdena 2006
- Statens forsknings- och utvecklingsanslag enligt organisation 1999-2006
- Finlands Akademis beslut om forskningsfinansiering enligt universitet 2006
- Universitetsanställda som arbetat utomlands och utländska forskar- och lärarbesök vid universiteten 1998-2006
- Undervisningspersonal 1998-2006
- Kvinnornas andel (%) av undervisningspersonalen 1998-2006
- Övrig personal 1998-2006
- Huvudsaklig sysselsättning 1995-2004 efter examen bland dem som avlagt en högre högskoleexamen
- Arbetslöshetsnivån 1993-2005 bland dem som avlagt en högre högskoleexamen eller genomgått forskarutbildning

Universiteten 2006

	Nya studerande		I grundstudier*		I påbyggnadsstudier*		Lägre högskoleexamina		Högre högskoleexamina		Doktors-examina	
		%		%		%		%		%		%
Helsingfors universitet	3 777	18,7	29 460	21,4	5 294	26,0	1 217	31,9	2 358	18,0	377	26,8
Joensuu universitet	1 270	6,3	6 547	4,8	677	3,3	420	11,0	676	5,1	53	3,8
Jyväskylä universitet	1 813	9,0	11 499	8,4	1 517	7,4	416	10,9	1345	10,2	108	7,7
Kuopio universitet	866	4,3	4 857	3,5	726	3,6	225	5,9	469	3,6	86	6,1
Lapplands universitet	706	3,5	4 126	3,0	293	1,4	100	2,6	377	2,9	16	1,1
Tammerfors universitet	1 503	7,5	11 826	8,6	1 795	8,8	263	6,9	1 067	8,1	103	7,3
Uleåborgs universitet	1 746	8,7	12 712	9,2	1 599	7,8	127	3,3	1 287	9,8	143	10,1
Vasa universitet	666	3,3	4 118	3,0	305	1,5	50	1,3	385	2,9	19	1,3
Åbo universitet	1 789	8,9	12 634	9,2	1 965	9,6	378	9,9	1 104	8,4	126	8,9
Åbo Akademi	710	3,5	5 207	3,8	756	3,7	190	5,0	502	3,8	67	4,8
Tammerfors tekniska universitet	1 278	6,3	8 603	6,3	1 614	7,9	5	0,1	809	6,2	72	5,1
Tekniska högskolan	1 395	6,9	10 477	7,6	2 363	11,6	5	0,1	1 007	7,7	158	11,2
Villmanstrands tekniska universitet	783	3,9	4 312	3,1	466	2,3	30	0,8	517	3,9	23	1,6
Helsingfors handelshögskola	565	2,8	3 745	2,7	323	1,6	190	5,0	346	2,6	20	1,4
Svenska handelshögskolan	364	1,8	2 004	1,5	148	0,7	7	0,2	237	1,8	9	0,6
Åbo handelshögskola	401	2,0	1 953	1,4	193	0,9	31	0,8	220	1,7	10	0,7
Bildkonstakademin	44	0,2	217	0,2	20	0,1	9	0,2	30	0,2	1	0,1
Konstindustriella högskolan	247	1,2	1 562	1,1	185	0,9	79	2,1	182	1,4	9	0,6
Sibelius-Akademien	166	0,8	1 288	0,9	113	0,6	52	1,4	178	1,4	8	0,6
Teaterhögskolan	61	0,3	386	0,3	39	0,2	20	0,5	32	0,2	1	0,1
Totalt	20 150	100	137 533	100	20 391	100	3 814	100	13 128	100	1 409	100

* Uppgifterna om antalet studerande innehåller endast närvaroanmälda studerande

Antagningen av studerande 2006

	Sökande*	Ansökningar	Deltagare i urvalsprov	Antagna
Teologi	964	1 107	857	380
Humanistiska vetenskaper	12 215	22 407	13 466	3 424
Konstindustri	2 319	3 178	2 933	408
Musik	848	910	714	179
Teater och dans	1 532	2 168	2 064	82
Pedagogik	7 889	22 062	6 709	2 441
Idrottsvetenskaper	873	1 343	491	140
Samhällsvetenskaper	9 302	15 586	8 502	2 653
Psykologi	2 169	3 215	2 239	159
Hälsövetenskaper	1 219	2 655	1 441	506
Juridik	2 765	2 819	2 198	555
Ekonomiska vetenskaper	6 948	24 448	15 444	3 249
Naturvetenskaper	8 584	24 622	11 966	6 565
Agrikultur-forstvetenskaper	1 370	2 646	1 920	566
Teknik	5 277	21 813	12 921	4 959
Medicin	3 430	4 048	2 762	638
Odontologi	540	555	467	112
Veterinärmedicin	473	473	374	56
Farmaci	1 332	2 023	865	463
Bildkonst	473	610	52	45
Totalt	70 522	158 688	88 385	27 580

* Enskilda sökande, som eventuellt har skickat in flera ansökningar eller som deltar i flera urvalsprov

Källa: KOTA

Undervisnings- personal**		Forsknings- personal**		Forskarskuderande i forskarskolorna**		Övrig personal**		Bokslut 1 000 € (budgetmedel)		Bokslut 1 000 € (externa finansiering)		
%		%		%		%		%		%		
1 722	20,5	1 481	23,4	503	28,6	3 658	25,7	311 832	23,7	190 933	27,4	Helsingfors universitet
419	5,0	174	2,7	66	3,8	569	4,0	60 817	4,6	22 700	3,3	Joensuu universitet
757	9,0	440	6,9	172	9,8	996	7,0	101 625	7,7	49 992	7,2	Jyväskylä universitet
370	4,4	340	5,4	64	3,6	802	5,6	58 474	4,4	47 065	6,7	Kuopio universitet
221	2,6	74	1,2	12	0,7	331	2,3	33 277	2,5	11 226	1,6	Lapplands universitet
644	7,7	322	5,1	110	6,3	1 004	7,1	86 634	6,6	45 066	6,5	Tammerfors universitet
875	10,4	496	7,8	145	8,3	1 417	10,0	127 672	9,7	57 641	8,3	Uleåborgs universitet
186	2,2	44	0,7	11	0,6	223	1,6	23 165	1,8	5 692	0,8	Vasa universitet
859	10,2	465	7,3	180	10,3	1 203	8,5	114 115	8,7	51 557	7,4	Åbo universitet
368	4,4	218	3,4	77	4,4	543	3,8	49 833	3,8	27 952	4,0	Åbo Akademi
357	4,2	658	10,4	108	6,2	748	5,3	71 507	5,4	41 424	5,9	Tammerfors tekniska universitet
527	6,3	1 063	16,8	231	13,2	1 404	9,9	118 998	9,0	90 712	13,0	Tekniska högskolan
232	2,8	359	5,7	23	1,3	309	2,2	37 287	2,8	24 562	3,5	Villmanstrands tekniska universitet
164	1,9	78	1,2	17	1,0	248	1,7	25 258	1,9	11 887	1,7	Helsingfors handelshögskola
103	1,2	5	0,1	18	1,0	90	0,6	13 483	1,0	3 423	0,5	Svenska handelshögskolan
124	1,5	65	1,0	9	0,5	140	1,0	15 428	1,2	6 206	0,9	Åbo handelshögskola
31	0,4	0	0,0	0	0,0	34	0,2	4 783	0,4	94	0,0	Bildkonstakademin
161	1,9	42	0,7	4	0,2	262	1,8	27 997	2,1	5 940	0,9	Konstindustriella högskolan
236	2,8	8	0,1	4	0,2	143	1,0	24 190	1,8	2 790	0,4	Sibelius-Akademien
58	0,7	1	0,0	2	0,1	87	0,6	10 835	0,8	661	0,1	Teaterhögskolan
8 412	100	6 333	100	1 756	100	14 211	100	1 317 210	100	697 523	100	Totalt

** Innehåller personal anställd med budgetmedel och personal anställd med externa medel

Källa: KOTA

Universitetens fortbildning och öppen universitetsundervisning 1998–2006

	1998	2000	2002	2004	2006
Fortbildning, kurser	5 209	5 198	4 079	3 515	3 917
- korta (- 5 dagar)	2 597	2 690	1 870	1 554	2 057
- specialiseringsstudier*	1 519	566	328	280	295
- övriga kurser	1 093	1 942	1 881	1 681	1 565
studerande	133 622	121 221	88 709	87 579	89 046
kursdagar (1 dag = 6 undervisningstimmar)	66 791	55 484	42 151	37 370	33 165
Öppen universitetsundervisning, studerande	77 477	80 002	85 075	82 318	73 972

Källa: KOTA

Utbildningsområdena 2006

	Nya studerande		Närvarande studerande totalt		Lägre högskoleexamina		Högre högskoleexamina		Licentiatexamina	
		%		%		%		%		%
Teologi	323	1,6	2 639	1,6	58	1,5	210	1,6	5	1,0
Humanistiska vetenskaper	2 804	13,9	24 772	15,4	1 044	27,4	1 784	13,6	73	14,9
Konstindustri	383	1,9	2 651	1,7	111	2,9	260	2,0	0	0,0
Musik	166	0,8	1 401	0,9	52	1,4	178	1,4	3	0,6
Teater och dans	71	0,4	458	0,3	20	0,5	44	0,3	0	0,0
Pedagogik	1 980	9,8	13 435	8,4	591	15,5	1 630	12,4	30	6,1
Idrottsvetenskaper	119	0,6	772	0,5	7	0,2	102	0,8	3	0,6
Samhällsvetenskaper	2 060	10,2	16 952	10,6	468	12,3	1 261	9,6	67	13,7
Psykologi	167	0,8	1 846	1,2	26	0,7	225	1,7	15	3,1
Hälsovetenskaper	438	2,2	2 910	1,8	59	1,5	342	2,6	7	1,4
Juridik	506	2,5	4 438	2,8	48	1,3	386	2,9	27	5,5
Ekonomiska vetenskaper	2 644	13,1	17 961	11,2	361	9,5	1 773	13,5	22	4,5
Naturvetenskaper	3 359	16,7	24 121	15,0	499	13,1	1 496	11,4	122	24,9
Agrikultur-forstvetenskaper	415	2,1	3 379	2,1	33	0,9	268	2,0	4	0,8
Teknik	3 770	18,7	32 025	20,0	23	0,6	2 537	19,3	110	22,5
Medicin	494	2,5	7 470	4,7	0	0,0	415	3,2	1	0,2
Odontologi	67	0,3	694	0,4	0	0,0	49	0,4	0	0,0
Veterinärmedicin	39	0,2	546	0,3	0	0,0	52	0,4	0	0,0
Farmaci	301	1,5	1 675	1,0	405	10,6	86	0,7	0	0,0
Bildkonst	44	0,2	237	0,1	9	0,2	30	0,2	0	0,0
Totalt	20 150	100	160 382	100	3 814	100	13 128	100	489	100

Källa: KOTA

Statens forsknings- och utvecklingsanslag enligt organisation 1998-2007, gängse pris, milj. €

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	%
Universiteten	313,5	323,3	346,4	349,8	377,7	393,3	407,9	416,7	427,5	446,4	26 %
Universitetssjukhus	60,5	60,5	59,4	56,7	56,7	48,7	48,7	40,7	48,7	48,7	3 %
Finlands Akademi	142,9	155,5	153,8	187,1	184,9	188,6	214,6	223,5	257,4	275,8	16 %
Tekes	374,9	410,8	390,8	399,4	398,5	412,7	430,0	448,4	478,2	504,3	29 %
Statens forskningsinstitut	204,3	208,0	215,8	219,8	234,4	239,5	250,0	259,4	272,6	282,0	16 %
Övrig offentlig finansiering	153,5	117,0	129,7	139,6	136,5	169,9	183,9	208,0	185,6	172,7	10 %
Totalt	1 249,6	1 275,1	1 295,9	1 352,4	1 388,7	1 452,7	1 535,1	1 596,7	1 670,0	1 730,0	100 %

Källa: Statistikcentralen

Finlands Akademis beslut om forskningsfinansiering enligt universitet 2006*, milj.€

Doktorsexamina		Övriga* examina		
	%		%	
17	1,2	0	0	Teologi
107	7,6	0	0	Humanistiska vetenskaper
10	0,7	0	0	Konstindustri
8	0,6	0	0	Musik
2	0,1	0	0	Teater och dans
77	5,5	0	0	Pedagogik
3	0,2	0	0	Idrottsvetenskaper
95	6,7	0	0	Samhällsvetenskaper
24	1,7	0	0	Psykologi
42	3,0	0	0	Hälsovetenskaper
18	1,3	0	0	Juridik
79	5,6	0	0	Ekonomiska vetenskaper
308	21,9	0	0	Naturvetenskaper
45	3,2	0	0	Agrikultur-forstvetenskaper
302	21,4	0	0	Teknik
228	16,2	522	93,5	Medicin
12	0,9	27	4,8	Odontologi
11	0,8	9	1,6	Veterinärmedicin
20	1,4	0	0	Farmaci
1	0,1	0	0	Bildkonst
1 409	100	558	100	Totalt

*specialläkare, specialtandläkare, specialveterinär

Universitet	Milj. €	%
Helsingfors universitet	61,6	31,6
Joensuu universitet	6,7	3,4
Jyväskylä universitet	15,4	7,9
Kuopio universitet	8,4	4,3
Laplands universitet	1,4	0,7
Tammerfors universitet	15,7	8,0
Uleåborgs universitet	18,3	9,4
Vasa universitet	0,2	0,1
Åbo universitet	23,1	11,8
Åbo Akademi	7,3	3,7
Tammerfors tekniska universitet	8,6	4,4
Tekniska högskolan	18,8	9,6
Villmanstrands tekniska universitet	3,1	1,6
Helsingfors handelshögskola	3,2	1,6
Svenska handelshögskolan	0,1	0,1
Åbo handelshögskola	1,9	1,0
Bildkonstakademien	0,2	0,1
Konstindustriella högskolan	0,3	0,2
Sibeliuss-Akademien	0,8	0,4
Teaterhögskolan	0,2	0,1
Totalt	195,2	100,0

*I uppgifterna ingår också kostnader för forskartjänster enligt kalkylerade värden.
Källa: Finlands Akademi

Universitetsanställda som arbetat utomlands och utländska forskar- och lärarbesök vid universiteten 1998–2006 (minst 1 månads arbete)

	Forskare eller lärare utomlands, antal personer	Genomsnittlig tid, mån /person	Utländska forskare eller lärare, antal personer	Genomsnittlig tid, mån /person
1998	912	4,1	1 108	4,6
1999	825	4,3	1 177	4,6
2000	741	4,6	1 153	4,9
2001	735	4,2	1 030	5,2
2002	664	4,1	1 076	5,0
2003	578	4,3	1 088	4,9
2004	633	4,0	1 060	5,2
2005	706	3,8	1 064	5,3
2006	621	4,1	1 064	5,0

Källa: KOTA

Undervisningspersonal 1997–2006*

	Totalt	Professorer	Över- assistenter	Assistenter	Lektorer	Heltids- anställda timlärare	Kalkylerad timundervisning
1997	7 706	2 126	686	1 721	1 947	330	896
1998	7 290	2 011	649	1 530	1 891	312	897
1999	7 270	2 048	672	1 489	1 870	298	893
2000	7 387	2 106	689	1 473	1 913	277	929
2001	7 562	2 175	677	1 405	2 027	257	1 021
2002	7 849	2 195	695	1 375	2 210	238	1 136
2003	7 933	2 217	673	1 319	2 362	219	1 143
2004	7 939	2 249	643	1 230	2 488	217	1 112
2005	7 839	2 255	630	1 182	2 606	202	964
2006	7 881	2 268	692	1 135	2 667	199	920

*Från och med år 1998 antalet årsverken, under tidigare år antalet tjänster och befattningar

Källa: KOTA

Kvinnornas andel (%) av undervisningspersonalen 1997–2006

	Professorer	Överassistenter	Assistenter	Lektorer	Heltidsanställda timlärare
1997	17,7	30,0	39,2	54,9	66,7
1998	18,4	30,0	42,7	51,0	59,6
1999	17,9	33,3	45,3	53,9	59,7
2000	20,1	36,9	52,3	58,4	81,2
2001	20,4	33,7	47,5	54,1	66,9
2002	21,2	36,8	48,9	54,1	65,5
2003	21,7	36,6	49,7	56,8	78,5
2004	22,1	39,3	55,4	58,6	72,8
2005	22,2	38,4	49,7	51,1	56,9
2006	23,4	36,7	51,6	51,6	59,8

Källa: KOTA

Övrig personal 1997–2006*

	Totalt	Budgeterade tjänster	Finlands Akademi	Övriga finansierings- källor
1997	17 514	9 040	1 296	7 178
1998	19 043	9 852	1 709	7 482
1999	19 800	10 167	1 896	7 737
2000	19 502	10 031	2 064	7 407
2001	20 377	10 550	2 228	7 599
2002	21 043	10 892	2 344	7 807
2003	21 484	11 284	2 330	7 870
2004	21 954	11 624	2 348	7 982
2005	22 306	11 915	2 297	8 094
2006	22 300	11 994	2 226	8 080

* I de årsverken som finansierats med budget-medel år 1997 ingår också forskarskolornas vakanser. Sedan 1998 anges forskarskolornas årsverken enligt finansieringskälla

Källa: KOTA

**Huvudsaklig sysselsättning efter examen
bland dem som avlagt en högre högskoleexamen 1994-2004**

Examine- ringsåret	Antal som avlagt en högre högskoleexamen	HUVUDSAKLIG SYSSELSÄTTNING EFTER ETT ÅR (%)					Arbetslösa efter två år (%)
		Löntagare	Företagare	Studerande	Övriga	Arbetslösa	
1994	9 616	61,1	1,6	19,2	3,6	14,6	5,3
1995	9 784	77,6	1,5	7,5	7,2	6,2	4,5
1996	10 227	81,8	1,3	7,7	3,8	5,3	3,5
1997	10 661	83,2	1,7	6,0	4,9	4,2	3,5
1998	11 306	83,3	1,1	5,1	5,1	3,7	3,0
1999	11 834	84,5	1,2	4,2	4,5	3,5	2,8
2000	11 489	84,7	1,2	3,9	3,5	3,3	2,8
2001	11 556	83,5	1,1	5,2	3,2	3,7	3,4
2002	12 038	82,3	1,2	4,9	3,1	4,8	3,6
2003	12 279	82,1	1,3	5,7	3,3	4,5	3,6
2004	12 469	84,2	1,4	4,7	3,4	4,7	...

Källa: KOTA

**Arbetslöshetsnivån 1993–2005 bland dem som avlagt
en högre högskoleexamen eller slutfört forskarutbildning, 20–64-åringar**

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Högre													
högskoleexamina	5,1	4,9	4,3	5,4	4,5	4,0	3,9	3,6	3,6	3,7	4,3	4,2	4,0
Män	4,8	4,4	4,0	4,9	4,0	3,6	3,5	3,2	3,3	3,5	4,1	4,0	3,7
Kvinnor	5,5	5,4	4,7	6,0	5,0	4,5	4,3	3,9	3,9	3,8	4,4	4,4	4,2
Forskarutbildning													
eller motsvarande	1,8	1,9	2,0	2,7	3,0	2,5	2,5	2,2	2,2	2,4	2,8	2,9	2,9
Män	1,7	1,9	2,0	2,6	2,8	2,3	2,2	2,0	1,9	2,2	2,7	2,7	2,7
Kvinnor	2,2	2,1	2,1	2,9	3,4	3,0	3,1	2,8	2,7	2,9	3,1	3,1	3,1

Källa: Statistikcentralen

Kontaktinformation

Helsingfors universitet

PB 33, 00014 Helsingfors universitet
tfn (09) 1911 (växel), fax (09) 1912 3008
e-postadress: hy-kirjaamo@helsinki.fi,
<http://www.helsinki.fi/yliopisto/>

Joensuu universitet

PB 111, 80101 Joensuu
tfn (013) 251 111 (växel), fax (013) 251 2050
e-postadress: kirjaamo@joensuu.fi, <http://www.joensuu.fi>

Jyväskylä universitet

PB 35, 40014 Jyväskylä universitet
tfn (014) 260 1211 (växel), fax (014) 260 1021
e-postadress: kirjaamo@adm.jyu.fi, <http://www.jyu.fi>

Kuopio universitet

PB 1627, 70211 Kuopio
tfn (017) 162 211 (växel), fax (017) 162 131
e-postadress: kirjaamo@uku.fi, <http://www.uku.fi>

Lapplands universitet

PB 122, 96101 Rovaniemi
tfn (016) 341 341 (växel), fax (016) 341 2207
e-postadress: kirjaamo@ulapland.fi, <http://www.ulapland.fi>

Tammerfors universitet

33014 Tammerfors universitet
tfn (03) 355 111 (växel), fax (03) 213 4473
e-postadress: kirjaamo@uta.fi, <http://www.uta.fi>

Uleåborgs universitet

PB 8000, 90014 Uleåborgs universitet
tfn (08) 553 1011 (växel), fax (08) 554 4551
e-postadress: kirjaamo@oulu.fi, <http://www.oulu.fi>

Vasa universitet

PB 700, 65101 Vasa
tfn (06) 324 8111 (växel), fax (06) 324 8208
e-postadress: kirjaamo@uwasa.fi, <http://www.uwasa.fi>

Åbo universitet

20014, Åbo universitet
tfn (02) 333 51 (växel), fax (02) 333 6363
e-postadress: kirjaamo@utu.fi, <http://www.utu.fi>

Åbo Akademi

Domkyrkotorget 3, 20500 Åbo
tfn (02) 215 31 (växel), fax (02) 251 7553
e-postadress: registrator@abo.fi, <http://www.abo.fi>

Tammerfors tekniska universitet

PB 527, 33101 Tammerfors
tfn (03) 311 511 (växel), fax (03) 3115 2170
e-postadress: tty.asiointi@tut.fi, <http://www.tut.fi>

Tekniska högskolan

PB 1000, 02015 TH
tfn (09) 4511 (växel), fax (09) 451 2063
e-postadress: kirjaamo@tkk.fi, <http://www.tkk.fi>

Villmanstrands tekniska universitet

PB 20, 53851 Villmanstrand
tfn (05) 621 11 (växel), fax (05) 621 2350
e-postadress: kirjaamo@lut.fi, <http://www.lut.fi>

Helsingfors handelshögskola

PB 1210, 00101 Helsingfors
tfn (09) 431 31 (växel), fax (09) 4313 8707
e-postadress: kirjaamo@hse.fi, <http://www.hse.fi>

Svenska handelshögskolan

PB 479, 00101 Helsingfors
tfn (09) 431 331 (växel), fax (09) 4313 3404
e-postadress: registrator@hanken.fi, <http://www.hanken.fi>

Åbo handelshögskola

Rektorsåkersgatan 3, 20500 Åbo
tfn (02) 481 481 (växel), fax (02) 481 4299
e-postadress: kirjaamo@tse.fi, <http://www.tse.fi>

Bildkonstakademin

Ekogatan 4, 00530 Helsingfors
tfn (09) 680 3320 (växel), fax (09) 6803 3260
e-postadress: kanslia@kuva.fi, <http://www.kuva.fi>

Konstindustriella högskolan

Tavastvägen 135 C, 00560 Helsingfors
tfn (09) 756 31 (växel), fax (09) 7563 0223
e-postadress: kirjaamo@uia.fi, <http://www.uia.fi>

Sibelius-Akademien

PB 86, 00251 Helsingfors
tfn 020 75390 (växel), fax 020 7539 600
e-postadress: kirjaamo@siba.fi, <http://www.siba.fi>

Teaterhögskolan

PB 163, 00531 Helsingfors
tfn (09) 431 361 (växel), fax (09) 4313 6200
e-postadress: kirjaamo@teak.fi, <http://www.teak.fi>

Undervisningsministeriet

PB 29, 00023 Statsrådet
tfn (09) 160 04 eller (09) 578 14 (växel), fax (09) 135 9335,
e-postadress: opmkirjaamo@minedu.fi, <http://www.minedu.fi>

Rådet för utvärdering av högskolorna

PB 133, 00171 Helsingfors
tfn (09) 160 76913, fax (09) 160 76911
e-postadress: finheec@minedu.fi, <http://www.kka.fi>

Centralkommissionen för konst

PB 293, 00171 Helsingfors
tfn (09) 1607 7921 (växel), fax (09) 1607 7069
e-postadress: tkinfo@minedu.fi, <http://www.taiteenkeskustoimikunta.fi>

Finlands Akademi

PB 99, 00501 Helsingfors
tfn (09) 774 881, fax (09) 7748 8299
e-postadress: kirjaamo@aka.fi, <http://www.aka.fi>

Centret för internationellt personutbyte

CIMO, PB 343, 00531 Helsingfors
tfn (09) 7747 7033, fax (09) 7747 7064
e-postadress: cimoinfo@cimo.fi, <http://www.cimo.fi>

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

ISBN: 978-952-485-372-9

ISBN: 978-952-485-373-6 (pdf)

ISSN: 1458-8110